

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izaja vsak dan zvečer izvenšati modelje in praznike.

insetati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka volja 10 vinarjev.

Na plemenata naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Politika nelojalnosti.

Dunaj, 23. aprila.

»Hrvaško - slovenski klub« je danes razbil enotnost in solidarnost jugoslovanske delegacije tudi formalno. Izdal je oficijalni komunike, v katerem proglašja samega sebe za edini kompetentni faktor, ki ima pravico, določevati ter izbirati taktična sredstva. Ta odkritost je sicer brutalna, brezvestna, toda nekaj je na njej razveseljivega: naši klerikalci tokrat vsaj pošteno priznavajo, da so jim bile vse lepe besede o »skupnem boju«, o »enotnem postopanju«, fraze, dobre za ljubo publiko, ki dopadljivo čita, da je »naloga vseh jugoslovanskih poslancev, složno in močno izraziti ugodne dispozicije vlade parlamenta v prid hrvaškemu narodu«.

Vsa ostala vsebina izdanega komunikeja pa že zopet kaže običajno zavijanje in staro zahrbtnost. Komunike pravi, da hoče klerikalni klub »uporabiti v nerazrušljivi narodni solidarnosti vsa parlamentarna sredstva, ki so sposobna doseči zadovoljivo rešitev hrvaškega vprašanja«.

V isti sapi pravi komunike, da odklanja klerikalni klub »vsako obstrukcionistično taktiko«. Katera parlamentarna sredstva torej mislijo gospodje uporabiti? Interpelacija je bila že podana, vprašanja na predednika so »otročarila«, kakor sami pravijo, nujni predlog nima smisla, ker pride na vrsto, mirna opozicija je v tem slučaju brezuspešna, neostaja le obstrukcija. Te pa nočejo. Kaj sledi torej iz prvega zgotavljanja citiranega pasusa? Da je humorg. Mesto da bi klerikalci odkrili, kaj smatramo zadevo, v kolikor se tice nas, za končano, se postavljajo v lunaško pozico, grozeč s sredstvi, katerih nimajo, ker jih nočejo.

Kajak jih nočejo? Ker bi bila obstrukcija v očigled dejstvu, da reši ogrski parlament v treh, štirih tednih brambno predlogo »triumf za Madžare, ki bi mogli kazati na obstrukcijo v avstrijskem državnem zboru, katera bi imela v posledici uporabljenje § 14, kar je pravzaprav izsostno s sistiranjem astave« — najnesrečnejše početje.

Madžari so na podobne »triumfe« navajeni, ko je svoj čas dr. Su-

steršič razbijal parlament radi italijanske fakultete, niso imeli naši klerikalci one ustavne tankočutnosti, kakor sedaj, ko gre za usodo hrvaškega naroda. Takrat jih misel na § 14 ni vznemirjala, ker takrat niso imeli pakta z ministrskim predsednikom in ker takrat ni bila v nevarnosti — njihova »lojalnost«. — Danes pa se nahaja v parlamentu brambna reforma, kdor ji dela težkoče, ta se »zgoraj« zameri in radi tega je sedaj obstrukcija — igranje otroka.

Klerikalni klub si tega seveda ne upa pošteno in odkrito povedati. Včeraj je priobčil »Slovenec« oficijozno izjavo, s katero skuša spraviti zadevo na nepravni, postranski tir. »Slovenec« je iz »zanesljivega vira« izvedel, da zahtevajo Madžari od Stürgkha preklic, ali pa njegov padec. Grof Stürgkh je sedaj naenkrat »Slovencu« reprezentant jugoslovanske akcije, v njem je takorekoč utelesena vsa sila Jugoslovancov proti madžarski strahovladi na Hrvaškem. Zato gorje, ako bi Stürgkh moral podleči Madžarom. Gospod dr. Susteršič bi se takrat prav nič ne bal § 14 in razbil bi v sveti jezi parlament . . .

Povejmo vsebino pozitivno. Slovenski klerikalci pravijo, da grozi grof Stürgkh težkoče radi njegove izjave, treba ga torej podpreti z vso silo. Obstrukcija v avstrijskem parlamentu bi zatorej le pomagala Madžarom.

Ta logika predpoklada dejstva, ki ne eksistujejo, oziroma ki so zgolj sekundarnega pomena. Grof Stürgkh se nima bati Madžarov, saj četrtkova izjava ni bila njegova, temveč je izšla iz »višjih sfer«, grof Stürgkh pa se more bati avstrijskega parlamenta. Ministrski predsednik še do danes nima svoje večine, ki bi mu garantirala rešitev vladnih predlog, zlasti pa brambne reforme. Njegov stolec se podre v tem trenutku, ko se mu ponesreči majoritetna akcija in vsled tega brambna reforma.

Strah pred Madžari je za naše klerikalce le dobrodošel povod, da tudi javno naznanijo svoj davno dozoreli in perfektni taktični obrat: prehod v vladni tabor. Čas hiti, skoraj bo treba pokazati v parlamentu barvo; kako dobro je, da se da na vihrajoče zastave napisati »proti Madžarom«, mesto pravičnega »za vladno«!

Klerikalci bodo morda, ne, bodo

gotovo pogruntali podobno pretvezo tudi za taktiko v delegaciji.

Res je, da se da v trenutku še debatirati o uspešnosti in upravičenosti parlamentarne obstrukcije. — Treba še nekaj časa počakati na učinek prošlega četrtka in petka. Treba počakati, izpolni li ministrski predsednik grof Stürgkh dano besedo in izvrši li nalogo, ki mu jo je naložil parlament, ali ne. Do dneva, ko se sestanejo delegacije, se mora pokazati, je li Cuvaj padel, ali ne. Do takrat bo jasno, je li grof Stürgkh hotel dati Jugoslovancem le besede, ali tudi pokazati dejanja. Uspeh zadnjega četrtka je, kakor smo že opetovano poudarili, le moralen; zbornica pa je v petek izrecno poudarila, da se z »moralno zmago« ne more zadovoljiti, temveč, da hoče takoj in brez odloga tudi dejansko, posl. dr. Adler je med tem frenetičnim aplavzom proglasil: Gospoda, slišali smo besede načelnika vlade, prisilimo to vlado, da tudi stori, kar je obljubila!

»Uspeh je treba držati in pod nobenim pogojem dati iz rok«, pravijo klerikalci. Resnica. G. dr. Susteršič dobro ve, kako se drži uspeh in kako se v parlamentu zabrani, da ne pade iz rok; s tem, da se uporabljajo taktični pritisk, kateremu se mora vlada, ako je dovolj močna, končno udati, ali pa propasti. Mesto tega pa je danes resigniral klerikalni klub baš na najvažnejše sredstvo tega pritiska!

Odklonil je obstrukcijo, sicer le »za sedaj« toda, ta za sedaj pomenja, da nočejo delati klerikalci vladi težkoče pri brambni reformi in pri budgetu in da nočejo poseči po osterjšem sredstvu niti v delegacijah.

Poštena taktika »Hrvaško - slovenskega kluba« bi bila morala skušati doseči složno delovanje vseh Jugoslovancov. Napredni poslanci so bili pripravljani, in niti najradikalnejši izmed njih ni zahteval, da se dr. Susteršič in njegovi, kar v naprej obligirajo za vsako ceno za obstrukcijo. Potom lojalnih dogovorov bi se bili obe skupini našli na gotovi srednji črti ter določili taktičen program, katerega bi bilo možno uspešno izvajati. Čim očitnejša bi bila vladi solidarnost jugoslovanske delegacije, čim bolj bi po potrebi nategnili radikalnejšo strujo, tem občutnejši bi bil pritisk na vlado, da izpolni dano obljubo. Klerikalci pa

vladi sploh nočejo delati neprimlik in radi tega so preprečili solidarnost jugoslovanske delegacije.

Preprečili na način, ki je bil tako razaljavno izzivalen, da je moral odbiti tudi najboljše voljo. Ne le v svojem časopisu, temveč tudi v parlamentu samem nastopajo klerikalci napram svojim jugoslovanskim tovarišem neodkrito in nelojalno. Da, mečejo jim naravnost pri vsaki priliki polena pod noge, zlorablajo svojo številno premoč v to, da jim onemogočajo v zbornici vsako besedo. V debati o službeni pragmatiki bi bil imel priti k besedi tudi posl. dr. Baljak, ki bi bil označil poostreno razpoloženje svojega kluba. Klerikalci pa so agitali za predčasno zaključenje debate ter tudi za to glasovali, samo da ne pride dr. Baljak na vrsto . . .

Njihova nelojalnost se nad njimi samimi maščuje. V njihovem klubu samem poka in značilno je, da se je v trenutku, ko je oficijalni njihov komunike proglasil »nerazrušljivo narodno solidarnost« ter svojo »edino merodajno kompetenco«, baš ta solidarnost porušila. »Slovenčeva« logika in dr. Susteršičeva avtoriteta niste mogli prepričati dalmatinskih pravašev, da je protiostrukcionističen sklep »Hrvaško - slovenskega kluba« edino pravilen. Po burni debati so si izvojevali »prosto roko«, to se pravi, pridružili se bodo svojim dalmatinskim tovarišem, ako prično ti obstrukcijo. Pravaši so torej danes prevzeli na sebe vso težo »Slovenčevih« očitanj, da so otroci, ki se igrajo z vžgalicami, da so takorekoč pomagali Madžarom in škodljivci — hrvaškega naroda . . .

Tako stojijo danes stvari. Iz Budimpešte prihaja poročilo, da ho Cuvajev komisariat meseca junija odpravljati, avstrijska vlada torej ni prav nič storila. Navzlic temu pravi »Hrvaško - slovenski klub«, da perhorecira najstrožje parlamentarno sredstvo, ker noče delati vladi težkoče. Dalmatinski poslanci postajajo od dne do dne nestrpljivejši, in če se izkaže, da Cuvajeva režima res ne bo kmalu konec, bodo hrvaški poslanci pustili slovenske klerikalne poslance v vladnem taboru, sami pa začeli obupen boj, ki bo izgubljen, ker je največja slovenska stranka prelomila zvestobo in postavila vladno hlapčevstvo višje, kakor pa — narodne ideale.

Državni zbor.

Dunaj, 23. aprila.

Današnja seja poslanske zbornice se je izvršila povsem normalno.

Zbornica je najprej nadaljevala prvo branje službene pragmatike. Hrvaški poslanec dr. Dulibić je govoril le malo časa o hrvaških razmerah. Za njim so govorili še trije poslanci, na kar je bil sklenjen konec debate. Generalna govornika prideta v prihodnji seji na vrsto.

Zbornica je potem razpravljala o nujnih predlogih glede reforme hišnonajemniškega davka. Ta razprava se bo še nadaljevala.

Koncem seje se je oglašil hrvaški poslanec B i a n k i n i. Z ostrimi besedami je ožigosal, da je zbornica prikrajšala hrvaške poslance za pravico govoriti s tem, da je predčasno sklenila konec debate o službeni pragmatiki. (Za ta atentat na hrvaške poslance so najbolj agitirali slovenski klerikalci.) Govornik je rekel, da, dokler bo trajalo sramotno zatiranje na Hrvaškem, je dolžnost hrvaških poslancev, da v zbornici razpravljajo o hrvaških razmerah.

Danes so zborovali tudi različni odseki. V brambnem odseku je imel ministrski predsednik grof Stürgkh daljši govor, v katerem je pojasnjeval novi brambni zakon. V proračunskem odseku se je danes začela razprava o italijanski pravni fakulteti. Načelnik tega odseka, bivši finančni minister korytowski je pred sejo poskušal Nemec pregovoriti, naj odnehajo od obstrukcije in naj se zadovolje s tem, da odpravi odsek najprej generalno debato, potem pa naj se načrt o italijanski pravni fakulteti odkaze posebnemu pododseku, ki naj v določenem roku napravi svoje poročilo, da bi se mogel finančni odsek baviti s proračunom. Večina v odseku bo ta predlog sprejela. Pri generalni debati o italijanski pravni fakulteti, so se Masaryk, Choc in Nemec izrekli za Italijane, Erler, Wolf in Malik pa so nastopili proti fakulteti in obljubili za specijalno debato svojo obstrukcijo.

Danes so imeli načelniki in poročevalci delegacijskih odsekov posve-

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

»Natrkana je bila,« si je mislil; »jutri bo napela čisto druge strune. S solzami bom imel opravka.« Ta misel ga je vznemirjala, potem pa si je dejal: »A kaj, magari. Sedaj, ko jo držim, jo že tudi obdržim.«

In v motnem prividu, kamor so zablodile njegove nade, nade v veličino, in uspeh, v slavno ime, v bogastvo in ljubezen, je uzrl nenadoma, podobno tistim girlandam statistinj, ki se vrste v živih slikah, celo procesijo elegantnih, bogatih, vplivnih žensk, ki so se nasmejhoma premikale in zaporedoma izginjale v zlatih oblakih njegovih sanj.

In v spanju so se mu gnetle vizije pred očmi.

Malo razburjen je bil drugi dan, ko je stopal po stopnjah k gospe de Marelle. Kako - li ga sprejme? In če ga ne bi sprejela? Če bi bila prepovala vstop v svoje stanovanje? Če je povedala . . . ? Pa ne, saj ni mogla

povedati ničesar, ne da bi izdala vso resnico. Torej je imel situacijo v svojih rokah.

Drobna strežnica mu je odprla vrata. Držala se je kakor po navadi. To ga je potolažilo, kakor bi bil pričakoval, da ga bo služabnica postrani gledala.

Vprašal je: »Gospa je zdrava?« Odgovorila je: »Zdrava, gospod, kakor vedno.«

In peljala ga je v salon.

Šel je naravnost proti kaminu, da bi se osiguril, kako mu stoji lasje in obleka; popravljal si je kravato pred ogledalom, ko zapazi v njem mlado ženo, ki stoji na pragu in ga gleda.

Naredil se je, kakor da je ni videl, in tako sta se gledala nekaj trenutkov v zrcalu, se opazovala in oprezovala, predno sta si stala oči v oči.

Obrnil se je. Ona se ni premaknila, po vsej priliki je čakala. Skočil je proti nji in je jecel: »Kako vas ljubim! Kako vas ljubim!« — Razprostrla je roke in mu omahnila na prsi; potem je dvignila glavo proti njemu in dolgo sta se poljubljala.

Mislil si je: »Saj je laže, nego bi si bil mislil. To gre kakor po maslu.« — In ko so se odtrgale ustnice od ustnic, se je nasmehnil, ne da bi izpregovoril besedico, ter je skušal položiti v svoj pogled brezmejno ljubezen.

Tudi ona se je smehljala, s tistim nasmehom, ki ga imajo ženske, da nam pokažejo svoje hrepenenje, svojo privolitev, svojo voljo, da se udado. Zašepetala je: »Sama sva. Laurino sem poslala zajtrkovat k neki prijateljici.«

On je vzdihnil in ji je poljubil roko: »Hvala, obožujem vas.«

Potem ga je prišla za pod pazduho, kakor da je njen mož ter ga je peljala do kanapeja, kjer sta sedla drug poleg drugega.

Sedaj bi bil rad začel sladko in zapeljivo kramljati ker pa mu ni prišlo nič pravega na um, je zajecel:

»Torej niste preveč hudi name?« Položila mu je roko na usta:

»Ali boš tiho!« Molčala sta, oči vtopljene v oči, vroče prste zapletene med prste.

»Kako sem koprnel po vas!« je izpregovoril.

Ona pa je ponovila:

»Ali boš tiho!« Izza stene je bilo slišati, kako je prestavljala strežnica posodo v drugi sobi.

Vstal je: »Nočem ostati tako blizu vas. Še glavo bi izgubil.«

Vrata so se odprla: »Pogrnenje no je.«

Važno ji je ponudil roko.

Pri zajtrku sta si sedela nasproti, venomer sta se gledala in se smehljala, zamaknjena samo drug v drugega, čisto ovita s presladkim čarom nastajajoče ljubezni. Jedla sta,

da nista vedela kaj. Začutil je nogo, drobno nožico, ki je krožila pod mizo. Ujel jo je med svoje ter jo držal, stiskajoč jo z vso močjo.

Strežnica je prihajala in odhajala, prinašala in odnašala sklede malobrižno, kakor da ni ničesar opazila.

Ko sta pojedla, sta se vrnila v salon in sedla zopet drug poleg drugega na kanape.

Polagoma se je privijal k nji, skušajoč jo objeti. Ona pa ga je mirno zavrnila: »Pazite, lahko bi kdo prišel.«

Zamrmral je: »Kdaj bi vas lahko videl čisto samo, da bi vam povedal, kako vas ljubim?«

Sklonila se mu je do ušesa in mu je prav tiho zašepetala: »Te dni pridem k tebi malo včas.«

Čutil je, da rdi: »To je . . . pri meni . . . moje stanovanje je precej skromno.«

Nasmehnila se je: »To nič ne de. Saj pridem tebe obiskat, ne pa stanovanja.«

Potem je tiščal, da bi izvedel, kdaj pride k njemu. Določila je precej pozan dan naslednjega tedna, in on jo je za božjo voljo prosil, naj pomakne datum malo bliže; oči so se mu iskriale, ko jo je tapljal in gladil po roki, obraz mu je žarel v vročici, kar spačen od sle, one sle, ki se pojavijo po takih skupnih obedih, kadar sta dva zaljubljenca sama zase.

Njo je zabavalo, ko je videla, kako goreče moleduje, in polagoma je primakala po en dan. On pa je ponavljal in ponavljal: »Jutri . . . reci . . . jutri.«

Naposled se je udala: »Pa naj bo. Jutri. Ob petih.«

Oddahnil se je globoko in vesele; in nadalje sta kramljala skoraj mirno in tako zaupno, kakor da sta se poznala že dvajset let.

Zdrznila sta se: zazvonilo je; in na mah sta se razmaknila.

Ona je zamrmrala: »To bo gotovo Laurina.«

Res se je prikazala deklica; za hip je ostrmela, potem pa je z rokami krileč, vsa v zanosu, ker je zagledala Durova, pritlekla k njemu in vzklila: »O! Lepi striček!«

Gospa de Marelle se je zasmejala:

»Lej no! Lepi striček! Laurina vas je krstila! Saj to je prav lepo prijateljsko ime. to! Tudi jaz vas bom klicala lep striček!«

Posadil si je deklico na kolena in se je moral z njo igrati vse igrice, katerih jo je naučil.

Ob trideset na tri je vstal, ker je moral iti v uredništvo. Na stopnišču je zamrmral še po tistem skozi napol odprta vrata: »Jutri. Ob petih.«

Mlada žena je smehljaje odgovorila: »Da,« in je izginila.

(Dalje prihodnjak).

tovanje o zasedanju delegacij. Prva plenarna seja avstrijske delegacije bo v torek, dne 30. t. m. Delegacija bo dovolila šestmesečni proračunski provizorij.

Občinske volitve na Dunaju.

Včeraj so se na Dunaju začele dopolnilne občinske volitve, ki niso samo lokalnega pomena, ampak splošnega političnega pomena in obračajo vsled tega občno pozornost nase.

Dunajski občinski svet ima vsega skupaj 165 članov. Pri dopolnilnih volitvah, ki so se včeraj začele, je oddati 78 mandatov. To ni niti polovica in je torej popolnoma izključeno, da bi mogla pri teh volitvah krščansko - socialna stranka izgubiti svojo večino. Zna se pa zgoditi, da postane opozicija tako močna, da bo v stanu narediti konec strankarskemu gospodstvu in korupciji v občinskem svetu in že to bo za krščansko-socialno stranko uničevalnega pomena, kajti vzdržuje se na krmilu samo s silo in s korupcijo.

Sedanji občinski volilni red na Dunaju so napravili krščanski socialci, in sicer so ga prikrojili po svojih potrebah, sebi v korist in opoziciji na škodo. Krščanski socialci imajo v rokah ves volilni aparat in porabljajo to z vso tisto brezvestnostjo, ki so je zmožni. Sleparije so mogoče, ker je volilcev nad 350.000 in krščanski socialci sleparijo pri sestavi volilnih imenikov, z legitimacijami in z glasovnicami. Na Dunaju je na tisoče ljudi, ki igrajo pri volitvah mrličev. Krščanski socialci postavljajo namreč vedno vse polno mrličev v volilne imenike, dotične legitimacije pa dajo svojim pristašem, da volijo z njimi za mrliča. To je pač posledica tega, da imajo klerikalci vodstvo volitev v rokah in da je pri tako ogromnem številu volilcev vsaka natančna kontrola imenikov nemogoča.

Včeraj je volil na Dunaju četrti volilni razred, in sicer je bilo oddati 21 mandatov. Doslej so jih imeli od teh mandatov krščanski socialci 14, socialni demokratje pa 7. Pri včerajšnjih volitvah so nastopile s svojimi kandidati različne stranke, namreč krščanski socialisti, socialni demokratje, nemški nacionalci in Čehi. Izid včerajšnje volitve pomeni velik poraz za krščanske socialiste. Ti so namreč od svojih 14 mandatov ohranili samo 4. Definitivno je bilo včeraj oddanih 10 mandatov, in sicer so jih dobili socialni demokratje 6, krščanski socialisti pa 4, dočim bo za 11 mandatov ožja volitev.

Razmerje glasov v posamičnih okrajih doslej še ni znano in zaradi tega ni mogoče še nič reči, kako bodo izpadle ožje volitve. Če se bodo svobodomiselnih stranke med seboj podpirale, če pojdejo z združenimi močmi v boj proti krščanskim socialistom, potem je brez dvoma, da bodo krščanski socialisti tudi pri ožjih volitvah v IV. razredu premagani.

Zdaj se obrača vsa pozornost na volilne razrede, v katerih glasuje inteligenca. Ta je svoj čas pomagala krščanskim socialistom na krmilo, zlasti učitelji, ki so jih potem krščanski socialisti grdo prevarali, ta bo tudi odločila v boju proti vladajoči stranki.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Šesti del.
(Dalje.)

»Bog vas blagoslovi, posvečeni očetje,« je zajecjal vitez in je konja pognal v naznačeni smeri. Menihi se niso več zanj zmenili, nego nadaljevali prosočo himno: »Miserere domine!«

Nestrpno je Adrian bolnega srca galopiral po ulicah. Prišel je čez veliki trg, ki je bil prazen kakor puščava in dirjal skozi temne ulice, v katerih je tolikrat vpitje Guelfov in Ghibelinov razvnelo florenško plemstvo. Zdaj so v bratski spravi ležali v jamah in rakvah Guelfi in Ghibellini, viteške ostruge in beraške berglje. Adrian je došel do mostov in je konja ustavil pred samostanom; privezal ga je ob vrata ki so bila na pol dvignena iz tečajev, šel čez dvorišče do vrat, ki so vodila v samostansko poslopje. Tam se je za trenotek ustavil, ker je zaslišal divje vpitje in glasno petje, vmes pa je grmelo preklinjanje. Odpahnil je vrata in sledeč vpitju in petju prišel v rektorijski. V tem zbirališču nebeških nevest je zagledal pri posebni mizi, ki je prej služila opatinji, pestro razbojniško tolpo. Na prvi pogled se je zdelo, da pripadajo ti razbojniki naj-

Italijansko - turška vojna.

Bombardiranje Alčate.

Carigrad, 23. aprila.

Notranje ministrstvo objavlja naslednji komuniké o bombardiranju Alčate dne 20. aprila: Ob 10. dopoldne je dospela italijanska torpedovka v pristanišče Gernianalissi v bližini postaje za brezžično brzojavljanje. Kmalu za torpedovko je prispela tudi križarka in se zasedla v pristanišču. Opoldne sta začeli obe ladji bombardirati ter sta oddali 91 strela proti stolpu za brezžično brzojavljanje. Od teh strelcev je zadel samo eden. Po premoru 10 minut sta ladji zopet začeli streljati ter sta oddali 217 strelcev. Strelci so poškodovali brzojavno postajo, sicer pa niso napravili niti v mestu, niti v okolici nobene škode. Prebivalstvo je ostalo mirno. Dve italijanski vojni ladji ste oddali tedaj nad

300 strelcev brez uspeha.

Kje je italijansko vojno brodovje?

Solun, 23. aprila.

Sedem italijanskih vojni ladij baje neprestano manevrirala med Enosom in otoki Imbros, Tenedos in Lemnos. Pred Kiosom leži sedem italijanskih vojni ladij, ki čakajo nadaljnjih instrukcij. Devet sovražnih vojni ladij leži pred Mudrosom na Lemnosu, kamor sta dospeli tudi dve transportni ladji s premogom in drugimi zalogami. Od utrdb rta Karaburun poročajo, da so videli daleč zunaj na morju sovražnikove ladje, ki so zopet izginile.

Carigrad, 23. aprila.

»Sabah« konstatira, da je sovražna flota pred Lemnosom sestavljena iz 9 oklopnih, 14 torpedovk in 2 velikih transportnih ladij.

Iz Aten poročajo, da so Italijani zasedli otok Lemnos. Tudi pri Mudrosu so izkrcali Italijani vojaštvo in zasedli brzojavno postajo.

Rim, 23. aprila.

»Agencia Stephani« poroča: Divizija italijanskih vojni ladij pod poveljstvom admirala Presbiterija je zasedla otok Astropalia ter tam ustanovila zalogo za italijansko vojno brodovje.

Otok Astropalia, tudi Stampalija leži v južnem delu Egejskega morja, je zelo gorat in ima dobra pristanišča na jugu in na severu. Prebivalstvo 99 štirjaških kilometrov obsegajočega otoka znaša 1500 Grkov. Italijani se nameravajo poslužiti otoka, da preprečijo odpošiljanje kontrabande.

Dardanele.

Carigrad, 23. aprila.

Tu kroži vest, da bo Turčija v četrtek zopet odprla Dardanele za trgovske ladje, ki bodo pa morale imeti na krovu pilote, da jih spravijo skozi skrajno ozko pot, ki bo ostala prosta min. Turška vlada je sporočila zastopnikom velesil, da je prisiljena na podlagi določil mednarodne konference v Lisaboni, prepovedati v carigradskem pristanišču zasidranim ladjam uporabo brezžičnega brzojava, ker ta moti redno poslovanje turških državnih brezžičnih postojank.

Z afriškega bojišča.

Rim, 23. aprila.

Iz Tripolisa brzojavljajo, da je en oddelek florentinske konjenice prodril do Fondruk el Vokarja, ter našel ta kraj zapuščen. Iz Aleksan-

drije poročajo: Veliko razburjenje povzročajo tu vesti ljudi, ki prihajajo od tripolitske meje, glasom katerih koncentrirajo Italijani pri Tobruku svoje čete, ter hočejo zasedsti Bombo. Po drugi verziji se pripravljajo Italijani na večjo akcijo na vzhodni meji Tripolitane, podobno akciji pri Sidi Saïdu.

Turški odgovor velesilam.

Carigrad, 23. aprila.

Danes proti poldnevu je izročil državni podtajnik zunanjega ministrstva poslanikom velesil odgovor trške vlade na njih posredovalni predlog.

Enver beg.

Rim, 23. aprila.

Iz Kaira poročajo, da je Enver beg, ki se je vračal iz Cirenaike domov, spotoma umrl za posledicami težke rane, ki jo je bil dobil. Istočasno, ko se je izvedelo za njegovo smrt, pa prihaja tudi poročilo, da je imenoval sultan Enver bega za pašo.

Če je ta vest resnična, je zadelo turško armado v Tripolitani težka izguba. Enver beg je odlično sodeloval pri julijski revoluciji leta 1908, in kakor takrat, je pohitel tudi meseca novembra l. l. iz Berlin, kjer je bil vojaški ataše, na afriško bojišče, da organizira ljudsko vojsko proti Italijanom. Svoje smelo junaštvo je dokazal zlasti leta 1908, ko je zbral v Solunu regularno turško vojaštvo in zagrozil, da pride pred Carigrad. To ga je napravilo za narodnega junaka. Ko je izbruhnila meseca aprila 1909 protirevolucija, je prišel zopet v Carigrad, ter organiziral s štabom častnikov sloviti pohod mladoturške armade proti Carigradu, ter je bil pri naskoku na vojašnice v prvih vrstah.

Ko je izbruhnila italijansko-turška vojna, je pohitel čez Egipt v Cirenaike ter prišel preoblečen čez mejo ter res izvršil skoro nadčloveško delo, da je vojaško organiziral raztresene turške in arabske čete v Tripolitani in Cirenaike. Iz Egipta je dobival denarno podporo. Tako je zbral okrog sebe takoj od začetka vojne 20.000 mož. Dasi Enver bega ni več, vendar bodo sadovi njegovega delovanja še dolgo ostali za Italijane občutni. Arabci iz puščave neprenehoma prihajajo pod turško zastavo.

Provizorično bo zastopal Enver bega baje Aziz beg, dokler ne pride na bojišče Ejub. Sali beg, ki je že na potu v Afriko.

Velika nesreča na morju.

Preiskovalna komisija nadaljuje svoje delo sedaj v Washingtonu. Zaslišujejo sedaj moštvo potopljenega parnika, častnike, zaslišali bodo končno še enkrat predsednika družbe Ismayja, dalje dema Astorjevo, Tayerjevo in Widenierjevo, ter 20 ostalih pasažirjev. Predsednik družbe Ismay mora biti cel čas navzoč. Četrti častnik potopljenega parnika Bothall je

izpovedal

pred senatno komisijo, da je do zadnjega trenutka dajala znamenja z raketi, da bi priklical neko ladjo, ki je vozila nedaleč pred »Titanic« in katere luči so s »Titanica« natančno opazovali. Bothall trdi, da je le temu pripisovati, da ni nastala na »Titanicu« panika. Vsi so videli tuji parnik komaj 5 mil pred sabo, opazili so njegove luči, dajali so mu zna-

menja in kapitan Smith je celo zatrjeval, da parnik pred njimi odgovarja na njihova znamenja in manjša hitrost. Razločno so videli luč na jaboru in obe rdeči stranski luči.

Toda parnik, o katerem nihče kaj več ne ve, je peljal mirno naprej, kot bi ne videl znamenj, ki so mu jih dajali s »Titanica«. Bothall je čul še povleke: »Polna hitrost«, ki je bilo izdano na »Titanicu«, ko je bila ledena gora komaj 30 čevljev oddaljena od parnikovega krova.

Hitrost »Titanica«.

Podpredsednik družbe White Star Line trdi, da je vozil »Titanic« v trenutku nesreče za 4 milje počasneje, kot vozijo najhitreje parniki »Mauritania« in »Lusitania«. — Tudi zanika, da bi izdalo vodstvo družbe kapitanu ukaz ali namig, da naj vozi tako, da bo dosegel »Titanica« na svoji prvi poti rekord. Ta trditev pa nasprotuje izpovedbam prič, ki so jasno in odločno izpovedale, da je vozil »Titanic« z veliko hitrostjo in da se je hitrost zdelo celo potnikom samim nevarna.

Utopljenici.

Na mestu nesreče in v daljnem okrožju kroži več parnikov, ki iščejo trupla ponesrečencev. Parnik »Bennet« je poslal po brezžičnem brzojavu do sedaj seznam 21 utopljenec, ki so jih izpoznali. V tej listi sta tudi med mrtvci navedena osebni adjutant Taftov major Putt, Juri Wiedner in več članov posadke potopljenega parnika. Kapitan poroča dalje, da onemogočuje nadaljno iskanje trupel na licu mesta močan južni morski tok, ki je obenem tudi veliko žrtev odnesel. Kapitan Lloydovega parnika »Bremen«, je brzojavil, da je našel trupla utopljenec celo v ekvatorialnem morskem toku. — Družba »White Star Line« je poslala na mesto nesreče parnik »Minia«, katerega je preskrbela z več sto rakvami.

Parnik »Bennet« je našel še več trupel. One, katerih identiteto so dognali in one, ki še niso toliko poškodovani, da se lahko spoznajo, obdrži parnik, ostale pa potope v globlino.

Veliko trupel utopljenec je že v Halifaxu, kamor potujejo trumoma sorodniki ponesrečencev, da pomagajo dognati identiteto utopljenec. Na pokopališču, kjer so spravljani utopljenici, se odigrava silno žalostni prizori. Dosledaj so našli komaj dobro tretjino utopljenec.

Izgube.

Angleški listi objavljajo obširni seznam materialnih izgub, ki jih je povzročila ta katastrofa. Uničeno je bilo nad

700 milijonov kron

premoženja. Toliko znašajo do sedaj preračunjene izgube na blagu in denarju. Parnikovo opremo računajo na 32 milijonov, njegove shrambe okroglo 4 milijone. V parnikovi blagajni je bilo 60 milijonov kron, kolonijalno blago na parniku je znašalo 2.500.000 kron, drugo blago sedem milijonov, inozemskih demantov in draguljev je imel parnik za 90 milijonov, imovina in prtljaga potnikov pa znaša tudi okroglo 40 milijonov kron. Poštne pošiljke so znašale 10 milijonov kron. Potniki so bili zavarovani v skupnem znesku za okroglo 500 milijonov kron. To pa so le glavne izgube. To kaže, da bo imela ta katastrofa nevarne učinke tudi na denarnem in narodno-gospodarskem polju.

Štajersko.

Iz Celja. Ker v soboto napovedani občni zbor »Sokolskega doma« ni bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor v soboto, dne 27. aprila ob 8. uri zvečer v gostilni »Sok. doma«. Potrebna je mnogoštevilna udeležba.

Iz Celja. Izjavljamo, da sem v poročilu o občnem zboru Zveze narodnih društev, priobčenem v št. 87 »Slov. Naroda« z dne 17. aprila, pripisal stavek: »Ker nam ni mogoče prirediti romanj in enakih prireditvev, bo treba pritegniti društva k denarnim prispevkom itd.« s a m kot poročevalec in ga ni govoril tajnik celjske Zadrudne Zveze g. Miloš Stibler. Podam pa to izjavo samo vsled tega, ker skušajo ljubeznjivi vaši klerikalni bratje zaradi teh sicer prav nedolžnih besed v svoji pristno krščanski ljubezni odjesti g. Stiblerju kruh z denunciacijami na Dunaju. Rado veden sem, ali bodo gg. kolegi pri »Straži« tako pošten, da bodo g. Stiblerju povzročeno krivico moško popravili in poravnali. Janko Lešničar.

Iz Celja. (Mariborska duhovščina proti — Komarove mu Mihaleku s Hüde lükje.) »Narodni list« priobčuje že dlje časa pod črto »Pisma Komarovega Mihaleka s Hüde lükje«, v katerih neki dopisnik v čvrstem murpoljskem narečju šiba osobita ljutomerske nemškutarje. Časih pridejo na vrsto tudi mariborski politiki s kolarjem in brez kolarja. Ta v šaljivi in časih satirični obliki pisana »Pisma« ljudje po Slovenskih goricah in tudi drugod zelo radi berejo in »Narodni list« si je dobil z njimi veliko naročnikov. Umljivo je, da so silno na potu nemškutarjem in klerikalcem. Prvi se sicer primerno »gijtajo«, a vsako javno polemiko proti sitnemu šaljivcu Mihaleku so doslej opustili, ker čutijo, da bi se z njo silovito osmešili. Drugače — mariborska duhovščina. Ker so minili časi svete inkvizicije, s katero bi poiskali in dostojno kaznovali Komarovega Mihaleka s Hüde lükje, so nastopili mariborski duhovniki drugo pot. Sklicali so pred nekaj dnevi sestanke najrazboritejših in najpametnejših lavantinskih duhovnikov v Maribor, na katerem so sklenili oster protest na naslov državnega pravdnštva v Celju, katero ni iz lahko umljivih razlogov zaplenilo Komarekovih pism — obenem pa so sklenili, začeti sveto vojno po »Straži« in »Slovenskem Gospodarju« zato, ker je Komarek Mihalek jako drastično opisal jesenski evharistični kongres na Dunaju, na katerega že duhovščina več mesecev vabi pobožne duše, da bi se jih ob tej priliki korenito oskubilo. Ta sveta vojska vzbuja seve zaradi svoje nedoljive komike živahno veselost po Spod. Štajerskem. Saj je prilično že to, kakor če bi začel sv. oče v Rimu vojsko proti »Simplicissimu« in »Musketi« zaradi kakih karikatir in satir. Ali kakor če bi vodil ljubljanski župan gosp. dr. Tavčar vojsko zoper Boltatuevga Pepeta s Kudeluga v »Slovenca«. Mariborskemu škofu, dr. Korošču in njegovim črnim pomočnikom želimo zato veliko trajnih uspehov v sveti vojski proti Komarove mu Mihaleku s Hüde lükje. Treba je le še, da drž. posl. dr. Benkovič in dr. Verstovšek podpreta hvalevredno akcijo duhovništva proti hudolilenskemu Mihaleku z bobnečo interpelacijo in parlamentu.

Celjski Ciril - Metodovi podružnici ste odposlali meseca marca t. l.

Mogočniki drhte!

Naj kugo bog živi!
Če umrje bogataš,
se revež veseli.

Razbojniku zdrobiš verige, da je prost,
ječarja, rablja pahneš s trdo roko v smrt,
iz samostana spelješ zlahtno nuno v greh,
vsem pogubljenim ti odpreš življenja vrt.

O kuga, tebi v čast
dovoli ni lepih slov,
za druge šiba si,
za nas si blagoslov!

Še predno je bilo tega strašnega petja konec, je Adrian pobegnil iz onečaste dvorane, vedoč, da mu v takem početju ne vzcvete upanje na uspeh njegovega iskanja. Tako velika je bila njegova groza, da je komaj dihal, dokler ni zopet stal pod vročini, nezdavirami solničnimi žarki na dvorišču. Vendar je sklenil, da ne odide, dokler ne izvrši še novih poizvedovanj. Stojec zamišljen in neodločen na dvorišču, je zagledal malo kapelo; skozi visoka okna je bilo videti slabi svet gorečih sveč. Stopil je v kapelo in našel redovnico, ki je kleče molila pred Najsvetjšim. V stranski, ozki ladji je na mizi, na kateri so gorele vitke sveče, ki so ga semkaj priveale, zagledal mrtvaške prte, odevalne mrliča. Žalostna svetost

tega kraja in ginljiva požrtvovalnost čuvarice sta ga pretresli; pokleknil je in molil.

Ko je vstal, se je dvignila tudi redovnica.

»Nesrečni mož,« je rekla s tihim, slabim, slovesnim glasom, »kaka nesreča te je pripeljala semkaj? Kaj ne vidiš, da si pri mrličih, ki jih je kuga umorila — da vdihavaš zrak, ki prinaša smrt. Beži! Poišči med razvalinami kraj, kjer se črni sovražnik še ni naselil.«

»Čestita devica,« je odgovoril Adrian, »ta nevarnost, ki ste ji izpostavljali, me ne straši. Iščem bitje, ki mi je ljubše, kakor življenje.«

»Vidim, da si šel pred kratkim prišel v Florenco! Tu zapušča sin očeta in mati otroka. Kadar je postal življenje najbolj brezupno, se ga oklepajo ljudje, kakor da je jamstvo izveličanja. Samo meni se smrt ne zdi strašna ... Bila sem dolgo ločena od sveta, videla sem umirati svoje sestre, videla onečaste hiše božje, videla podiranje altarev, in ni mi mar, če bom zadnja, ki jo pustijo kuga živo, a zvesto storjeni obljudi.«

Redovnica je umolknila za nekaj trenutkov, ogledovala resno Adrianovo zdravo in krepro postavo, zavzdihnila in potem nadaljevala:

»Tujec, zakaj ne bežiš?«

»Sestra in nevesta svetega Izveščarja,« je odgovoril Rimljan s sklenjenima rokama, »prosim te le za eno besedo. Domnevam, da spadaš med redovnice zapuščenega samostana.

Povej mi, če veš: ali je Irena di Gabrini — (Rienzijsko rodbinsko ime je bilo Gabrini) — sestra padlega rimskega tribuna — ki je bila pri umrli opatinji na obisku — še med živimi?«

»Kaj si ti njen brat?« je vprašala redovnica. »Ali si ti tisti podli sin jutra?«

»Njen zaročenec sem,« je Adrian rekel žalostno. »Odgovori mi.«

»O meso, meso! Kako ostajaš zmagovito do konca, celo med triumfi in spričo smrti! Nečimerni mož, ne misli na take mesene vezi; spravi se z nebom, zakaj tvoji dnevi so štet.«

»Ženska,« je nestrpno zaklical Adrian, »ne govori o meni in ne obrekuj razmerja, čigar svetost ti ne moreš pojmiti. Vprašam te še enkrat — na tvoje upanje, da boš deležna milosti in usmiljenja — ali Irena še živi?«

Ognjevitost mladega ljubimca je ganila redovnico. Po kratkem molku, ki se je zdel Adrianu dolg, kakor stoletje trajajoči smrtni strah je odgovorila:

»Dekle, o katerem govoriš, ni umrlo z drugimi. Ko so se razkropile tiste, ki jih ni kuga umorila, je zapustila samostan. Ne vem, kam je odšla. Ima pa prijatelje v Florenci, toda jaz ne vem njihovih imen.«

»Bog te blagoslovi, sestra, bog te blagoslovi! Kako dolgo je tega, kar je samostan zapustila?«

(Dalje prihodnje.)

v Ljubljano iz nabiralnikov sledeče prispevke: gostilna Ploj na Bregu 11 K 60 vin., gostilna »Mesto Gradec« 13 K 76 vin., gostilna »Narodni dom« 7 K 93 vin., »Beli vol« 12 K 81 vin., Confidanti 22 K 68 vin., trgov. Ravnikar 1 K 15 vin., pisarna dr. J. Hrašovca 5 K 75 vin., skupaj 75 K 68 vin. — V aprilu se je že odposlalo zopet iz nabiralnika gostilne Plojeve 8 K 20 vin. in iz nabiralnika gostilne Omladičeve v Guberju 3 K 20 vin. — Tako se je lepo oživela skrb za nabiralnike. Po vseh narodnih gostilnah se dobe tudi Ciril - Metodovi plačilni listki, in nekaj pisarni je uvedlo tudi rabo narodnega kolka. Vse to je zasluha marljivih podružnic in našega zavednega občinstva. Priporočamo v posnemanje tudi drugod in ob koncu leta ne bo pritožb in raziskovanj, zakaj padajo dohodki nabiralnikov in narodnega blaga. Povsod se da doseči, le nekaj potrpežljivosti in ljubezni za stvar je treba.

Iz Sevnice. Že zadnjič se je vaš cenjeni list malo pobavil z našimi razmerami na postaji. Danes še par vrstic. Kakor je načelnik Nemec, ali pravzaprav nemškutar, tako so nemške tudi vse druge osebe postaje, pri uradništvu kakor delavcih. Vsi se počutijo srečne, ako jim doni na naša blažena nemščini. Sicer so delavci Slovenci, ki ne znajo več nemško, kakor stereotipni »zu Bejehl, Herr Beamte«, ali »jawnohl«, kajti vojaški »Drill« in red gospodstva na postaji, ampak vsi so v rdeči internacionali, odkoder se potem glasovi za nemstvo rekrutirajo. Baj je eden izmed uradnikov Slovenec, pa najbrže samo v krstnem listu, ker vidimo ga redno prihajati iz nemškega hotela, kjer je, kakor slišimo, tudi »honiran«, dasi je nasproti nemškega hotela slovenska restavracija. Drugi uradnik je Čeh, ki seveda funkcioni- ra kot pristen Nemec. Čudno človeka gane, če pride na postajo in sliši tamkaj nemška in madžarska povelja, kletvice, klice, celo med uradniki in osebjem vlakov se raje madžarsko zapoveduje, italijanske stranke se odpravljajo v bolj ali manj slabi italijanščini, le za slovenščino ni mesta. Mislim, da bi se lahko zahtevalo, da pridejo na slovensko zemljo slovenski uradniki, ki imajo smisel za stranke; ker po vzgledu postajenačelnika je prišlo tudi nega uradništvo do naziranja, da se za njih človek začneja šele z zlato zvezdo na ovratniku, ali pa če ima slučajno »dr.« pred imenom. Vse drugo jim ne konvenira, je premalo. Gotovo imajo jako stroge predpise glede občejanja, pa ti morajo biti še precej novega datuma, ker prejšnji gospodje se teh niso poznali. Bili smo od njih vajeni, da smo jih videli v naših društvih z nami delovati ramo ob ramo. Ja, ja, gospodje so postali ponosni — ali pa vpliva vzgled načelnika tako? — Pričakuje- mo pa obenem od strank, ki imajo opraviti na kolodvoru, da bodo brez izjeme svoje reči zahtevali le sloven- sko ter sprejele le slovensko rešitev. Skrajni čas bi že bil, da bi se občani resno zavzeli, da bi se začeli sveti- ti tudi slovenski napisi po postaji; vsi drugi uradi so že ugodili tej skromni in pravični zahtevi, seveda le postaja ne. Bog varuj! Stranka plačaj, kar moraš, druge pravice nimas nobene in poljubi roko za kľofute, saj si sloven- ska! Ob priliki pogledamo še dalje po Sevnici ter poiščemo, kar je gnilega. — K rošnja r.

Iz Šmarja pri Jelšah nam pišejo: Gosp. urednik, o obnem zboru tukajšnjega klerikalnega političnega društva ste poročali v vašem listu veliko prenobel. Ljudje po našem okraju in morda tudi izven istega bodo mislili, da je šlo za kako pomembno politično prireditev — osebito še, če čitajo bombastična poročila klerikalnih listov. Na zborovanju je bilo navzočih, dobro šteto, 130 oseb. Med njimi pa je bilo komaj 10—15 resnih mož, udov političnega društva. Okoliški župan je izostal z večino občinskih svetovalcev in občinskih odbor- nikov vred; tudi ni bilo izven Šmar- ja stanujočih odbornikov in udov društva. Pač pa so bili na zborova- nju mestinski »kaplan Miha«, razni godni in negodni čuki; prednica Mar- rijine družbe je pripeljala svoje »de- vice«, kakor kolkja piščance. Brez teh bi sploh ne moglo biti govora o »zborovanju«. Na občinskih zborih se navadno poroča o številu udov in društvinih računih; vsega tega v Šmarju ni bilo. Udov imajo menda po 10. letih društvenega obstanka in kot »mogočna politična stranka« 115; kako je z blagajno, pa se ni sploh nič naznanilo. Vrečko je prežvekoval otrobe o deželnozborski obstrukciji, ki mu jih je gotovo nabral kak nade- buden kaplanček iz »Straže« in »Slo- venskega Gospodarja«, dr. Jankovič pa je tudi pri vsakem javnem nasto- pu slabši. Možu je videti, da mu na čeli stvari sploh nič ni. Gomilšek pa glede izrazov in hujškarije ni mnogo zaostajal za dr. Krekom. Govoril je med drugim tudi o volilnih slepari- jah »liberalcev« pri občinskih volit- vah v Št. Petru na M. s. Čudno je le, da so bili po volitvah zaradi volilnih

sleparij in nasilstev obsojeni le klerikalci. Občinske volitve v Št. Petru na M. s. so sploh za Gomilška žalost- no poglavje, kaj ne? Dobivamo tudi mi v šmarskem okraju splošno utisk, da so ljudje večne klerikalne hujškar- je in brezplodne politikarije siti. — Treba nam je vztrajati in svoje so- mišljenike pripravljati za boj — pre- vrže je morda bližje, ko si mnogi čr- noglednež misli. Le pogumno na delo!

Iz Ormoža. (Ustanovni ob- čni zbor »Sokola«.) V nedeljo, dne 21. aprila se je ustanovilo v na-šem pomemčnem mestecu velevaž- no narodno društvo »Sokol«. Usta- novni občni zbor je otvoril ob veliki udeležbi iz mesta in okolice notar g. dr. Fr. Strelec s pozdravom na- vzočih in staroste celjskega »Soko- la«, ravnatelja Jos. Smertnika. Ta je nato predaval o sokolstvu, nje- govem delu in ciljih. Članov se je pri- glasilo na ustanovnem občnem zboru 42, naraščaja pa iz obrtniških in tr- govskih krogov 10. V odbor so izvo- ljeni: starosta dr. Fr. Strelec, podstarosta dr. Gvidon Serneč, načelnik Jože Sagadin, v odbor pa bratje Lovro Petovar, Ivan Veselič, Jakob Kavčič, Janko Grivec, Adolf Rosina, Alojzij Kukovec; namestniki so Zem- ljič, Blagovič in Golob; pre- gledovalca računov pa Starkl in Pernat. Odobritev vzornih pravil je preskrbela »Slovenska sokolska zveza«. Društvo ima 705 K 21 vin. premoženja; začelo je takoj nabirati za stavbo telovadne dvorane in zna- ša dotični sklad po prvi zbirki na ustanovnem občnem zboru 31 K 43 vin. Ustanovitve »Sokola« v Ormo- žu pozdravljamo kar najpriskrneje in kličemo krepke: Na zdar! Rasti, kre- pi, razvijaj se!

Slovensko uradovanje šolskih oblasti na Spodnjem Štajerskem. tako se nam piše iz mariborske oko- lice, kar noče priti v tok. Kakor ste nedavno poročali v c. svojem listu, celo nadzornik slovenskih šol, Supa- nek, vsiljuje svoje konferenčne pro- tokole — v nemščini. To je pa res že malo odveč! Zato, da se nas pred javnostjo bagatelizuje, pa moramo še plačati! Vse pisarije in vsi sklepi ob raznih zborovanjih glede slov. ura- dovanja naših okrajnih in drugih šol- skih svetov so bob ob steno. Sedaj, ko imajo nemške šole na slovenskem Štajeru svoje nadzornike, bi člo- vek, ki normalno misli, vendar pri- čakoval, da se bode vsaj od strani okrajnih šolskih svetov dopisovalo in sploh uradovalo v slovenščini. A kaj se! Le slabše je tozadevno še, ne- go je bilo kdaj poprej. Seve, če n. pr. »slovenski« okrajni šolski sveti do- puščajo, da šolski nadzornik na slov. tleh preobrača svoje kozolce po nemški maniri, potem se ni čuditi ta- ki anomaliji. Pa kaj, vsaj so vsi »na- ši« okr. šolski sveti po pretežni ve- čini — klerikalni! Klerikalizem pa od nekdanj zapostavlja narodno misel ter je bil in bo največji pospešitelj — nemčevanja. Vsaj duhovni uradi sa- mi tudi večidel le dopisujejo v bla- ženi nemščini. Ekselencja, slov. škof Napotnik, sam tako hoče... Da, da, kmalu bomo na slabšem, nego smo bili pred l. 1848!

Šoštanj. Šaleška Čitalnica v Šo- štanju priredi v nedeljo 28. t. m. toč- no ob 3. uri popoldne v gledališki dvorani hotela Avtrije v Šoštanju predstavo igre »Deseti brat«. Opo- zarijamo na ugodno zvezo z vlaki!

Shod »Narodne stranke« se vrši v nedeljo 28. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Krojsa v Selnici ob Dravi. Vabimo svoje somišljenike iz Selnice in Ruš, da se shoda prav mnogoštevilno udeležijo.

Iz Križev na M. p. nam poro- čajo: V nedeljo sta priredila posl. Roškar in oblastni dr. Korošec pri Jurešu shod. Utegnilo je biti navzo- čih kakih 300 ljudi, med njimi do 100 naprednjakov. To dejstvo je tako dražilo Koroščeve živce, da je neke- ga naprednjaka za stvaren medklic ozmerjal s »smrkolinom«. Olike du- hovníka in sedaj vodilnega slov. poli- tika na Sp. Štajerskem! Seve Koro- šec trka na svojo imuniteto in misli, da lahko ljudi nasprotnega politične- ga mišljenja zmerja, kakor hoče. Za junake take morale res ne preostaja drugega orožja ko pasji bič. Roškar je govoril o tem, »za kaj vse sta se potegovala s Koroščem« — a prizna- ti je moral, da nista dosegla ničesar. »Upa pa, da še ni vse izgubljeno...« Ta up stoji pri seda- njih političnih razmerah v klerikal- nem državnozborskem klubu na jako slabih nogah. Dr. Šusteršič hoče, da se vse politične in gospodarske tež- nje pol milijona štajerskih Slovencev zapostavljajo na ljubo njegovi stran- karski politiki na Kranjskem. Naši štajerski klerikalni poslanci so pre- slabi in recimo tudi, prenemni, da bi mogli v klubu uveljaviti svoj vpliv in svoje zahteve. Dr. Korošec je si- cer na shodu v Križevcih stavil svojo osebo v osredje in govoril kakor da bi on igral prve gosli v klerikal- nem državnozborskem klubu. Upa- mo, da ne dobi za to od dr. Š. ukora

in da se ga od katere strani zopet ne spomni na njegovo nezmožnost ka- kor takrat, ko se je ob dr. Š. imeno- vanju za kranjskega deželnega gla- varja govorilo o novem poglavarju klerikalnih državnih poslancev na Dunaju. Značilno in zanimivo je, da si klerikalci na odločno zahtevo niso upali dati v Križevcih resolucij na protiglasovanje. Videli so rezultat prvega glasovanja in gotovo uvide- li, da bi protiglasovanje utegnulo po- kazati nekaj za nje prav neugodne- ga. Kakor drugod, tako narašča tudi pri nas nezadovoljstvo s klerikalno politiko. V Gradcu samo negativni uspehi, isto na Dunaju. Nikjer nič po- zitivnega, nikjer nobene pridobitve. Od psovnanj nasprotnikov pa ne mo- re volilstvo živeti. Čas je, da se na- predno gibanje odločno pojavi tudi na Murskem polju! Potrebni so shod- di. Zato na delo!

Iz Št. Jurja ob J. ž. V nedeljo 28. aprila ob 3. uri popoldne se vrši pri Vrečku podučno zborovanje tukaj- šnje kmetijske podružnice. Na spore- du je poročilo o občnem zboru štaj. kmet. družbe v Gradcu in predavanje ravnatelja J. Belleta.

Iz Maribora. »Narodovemu« do- pisniku, ki je grajal pošt. uradnika, ker se je po njegovem mnenju pre- grešil, da ni slovensko vpisal v hra- nilnično knjižico, povem, da ne bo slovenska javnost napačno sodila, to-le: Zahtevo dopisnikovo ne bi pri- poročal izpolnjevati nobenemu slo- venskemu poštnemu uradniku, ako pogledam na bridko usodo idealne- ga, mladega slovenskega poštnega uradnika, ki je bil tudi istega mne- nja — a mora danes beračiti. Stori- le je to pregreho, sporekel se s svojim predstojnikom: in konec — slovenski uradnik je moral iz službenih ozirov na Koroško! Iskal je pravice, ki pa za slovenske uradnike ne eksistuje; iskal je opore pri slovenskih poslan- cih! — Nič! Prestavljali so ga od kraja do kraja tako dolgo, da je obu- pal v svojo lastno moč, pravico in podpora rojakov. Zelena vejica se je morala posušiti. Kakor gosp. dopis- nik toži, ne najde na kolodvorskih re- stavracijah razun »Südmärkinih« vžigalic nikakih drugih. Ali je res ta- ko naiven, kakor menda nekateri mariborški inteligenti, ki so se po praških in graških univerzah narod- ne ekonomije učili, pa iščejo v nemških lokalih Ciril-Methodovih vžigalic. Ali pa morda prihaja le v narodne loka- le pri posebno dobri volji. Tudi takih zelenih vejic je med Slovenci žalibog mnogo. Pa brez zamere! Vsakemu svoje!

Iz Rogatca nam poročajo: Dne 17. aprila ponoči so vlomili roparji iz Hrvaške v vasi Logu pri posestni- kuh Potočniku, Križanu in Šmidu ter so odnesli denarja, perila, obleke in živeža v skupni vrednosti 700 K. — Kdor se je branil, so ga užugali z noži in revolverji. Vse prebivalstvo ob meji je v veliki bojazni. Čas bi že bil, da bi se napravilo tej roparski romantiki ob meji energično konec.

Iz Gradca. K eventualnemu raz- pustu graškega občinskega sveta pi- še »Mtgsz.«: Danes (t. j. v ponedel- ljek) popoldne se zberejo člani nem- ško - nacionalnega kluba, da se še enkrat, najbrže zadnjikrat, posvetu- jejo o nekaterih nujnih zadevah. Med drugim se bo razpravljalo o nekem posredovalnem predlogu, da bi naj bile najemnine do 350 ali 360 K pro- ste novih najemninških vinarjev. Ako bi bil ta predlog sprejet, bi se začela nova pogajanja s socialisti. Vendar je pa za sprejem malo upanja. Ako ostane položaj tak, kakor je bil pred- večerajšnjim, potem bo jutri (t. j. v torek) dopoldne izročen županu de- krete glede razpusta občinskega sve- ta. V tem slučaju bi sklical župan za sredo ali četrtek izvanredno sejo ob- činskega sveta, ki bo imel nalogo, vzeti dekret o razpustu na znanje. Poslovanje vladnega komisarija pri- čne takoj po tej seji. — Isti list je za- to, da bi se naj dosegel sporazum s socialisti, kajti v novem občinskem svetu, ki bi bil na jesen izvoljen, bi ne bil položaj veliko drugačen kot je sedaj.

Drobne novice. Umrl je v Št. Vidu pri Planini gostilničar in bivši župan Mihael Belak v starosti 34 let. — Klerikalni svinjar. Iz Križev na M. p. nam poročajo: 20. t. m. je hotel znani klerikalni mogo- tec iz Iljašovec posiliti neko žensko iz Hraštja v tukajšnji Majcenovi gos- tilni. Spodil je natakaro ven in se potem lotil ženske, ki se mu je pa ubranila. Strgal ji je nekaj obleke in jo še pretepel. Stvar ima v rokah orožništvo. — Imenovan je fi- nancični svetnik pri graški prokuratu- ri dr. A. pl. Drasenovič za finančne- ga nadsvetnika. — Od Sv. Toma- ža nad Ormožem poročajo: Strašna smrt je doletela tukaj biva- jočega umarovljenega orožnika gosp. Miška. Šel je na stranišče in padel pri tem v očitno slabo zavarovano greznico, kjer se je zadušil. — Iz Celja. (Zgodba iz Studenč- ne ulice.) Te dni je javil nekdo po- liciji, da se pek Lesjak v Studenčni ulici pridno prepeva s svojo ženo in

da si drug drugemu grozita z ubo- jem. Ravno isti večer je divjal zopet hud boj pri Lesjaku. Ko je došel tje stražnik Bučar, ga je zgrabil Lesjak in hotel poriniti na cesto. Pri tem sta pa padla oba v jamo za smeti. Ko sta se s težavo skobacala ven, je Lesjak svoj boj nadaljeval, vrgel policaja na tla in ga davil, tako da so ga morali priti drugi ljudje reševati. Konec tega boja bo seve pred sodiščem. — Iz Brežic. Ko je šel dne 18. aprila posestnik Jurij Pavlič od Sv. Križa pri Krškem domu, in sicer precej pi- jan, ga je med potjo nekdo napadel in pobilsvalico na tla. Našli so ga neza- vestnega ležati na poti in so ga spravi- li v brežiško bolnišnico. Sumi se tega zločina kmečkega fanta Janeza Klemenčiča iz Sv. Križa.

Koroško.

Nadomestna državnozborska volitev v Beljaku — zmaga socialnih demokratov — blamaža nemških klerikalcev. Pri večerajšnji nadomest- ni državnozborski volitvi v VIII. koroškem volilnem okraju, to je v be- ljaskem okraju, je bilo oddanih 6633 veljavnih glasov. Izmed teh je dobil socialnodemokratski kandidat Flo- rijan Gröger 3540 glasov, nemški na- cijonalec dr. Angerer 2655 glasov in klerikalni kandidat Herler komaj 438 glasov. Zmagal je torej socialni demokrat Florijan Gröger in sicer z 895 glasovi večine proti nemškemu nacionalcu dr. Angererju. Volitev je pokazala, da so nemški nacionalci v tem okraju silno nazadovale. Pri za- dnji ožji volitvi med prejšnjim soci- jalnim demokratskim kandidatom pokojnim Arnoldom Riesejem in na- cijonalcem dr. Angererjem je zma- gal Riese proti Angererju z večino 209 glasov. Sedaj je ta večina soci- jalnih demokratov narasla na 895 glasov. V obče je število socialno- demokratskih glasov za precejšnje število naraslo, nemški nacionalci pa so padli od zadnjih volitev za 578 glasov. Se hujše pa so padli nemški klerikalci, ki so v cellem okraju, kljub vsemu bobnanju in znani klerikalni agitaciji, zbornali za svojega klubo- valnega kandidata komaj 438 glasov. Izvoljen je torej socialni demokrat Florijan Gröger, urednik v Celovcu s 380 glasovi absolutne večine.

Celovška škofa dr. Kahna je zadel kap danes zjutraj okoli 5. ure. Desna polovica telesa je popolnoma ohromela, tudi govoriti ne more škof več. Tekom dopoldneva se je stanje škofa nekoliko popoblišalo.

Nesreča v kamnolomu. V kam- nolomu posestnika Mihaela Šokliča v Celovški okolici, je položil neki de- lavec dinamiti naboj na ognjišče v koči, da bi ga nekoliko ogrel. Med delom je delavec pozabil na naboj, ki se je s silnim pokom razletel. Kočo jo popolnoma raztrgalo. Delavcu je odtrgalo roki, pretrgalo mu je trebuh in ga silno osmrdilo. K sreči so bili ostali delavci od kočice zadostno od- daljeni.

Primorsko.

Iz politične službe. Provizorični namestniški koncipist Anton Mra- kovčič v Pazinu je postal definiti- vni namestniški koncipist, namest- niški konceptni praktikant Karel grof Attems v Gradišču pa prov. na- mestniški koncipist.

Klerikalno »fridolinstvo«. Včeraj se je vršila pred okrožnim sodiščem v Gorici glavna obravnava proti Ivanu, Petru in Kristjanu Cigoj iz Ma- lovž zaradi hudodelstva nečistosti z osebami istega spola. Vsi trije obto- ženci so odlični pristaši klerikalne organizacije, vneti čuki. Obravnava je razkrila grozne stvari, ki se malo- kdaj slišijo pri nas in katere lahko imenujemo gnusne sadove hinavske katoliške vzgoje v klerikalnih orga- nizacijah raznih »čistih« katoliških družb. — Peter in Kristjan Cigoj sta bila oproščena. Ivan Cigoj pa je bil obsojen zaradi fridolinstva na 7 me- secev težke ječe.

Avtomobilska nesreča pri Devinu. Avtor smo že poročali se je do- godila pred nekaj časom velika av- tomobilska nesreča pri Sv. Ivanu pri Devinu, vsled katere je Franc Kožut iz Trsta na dobljenih poškodbah čez 3 dni umrl, dve osebi sta bili lahko in eden težko ranjen. Nesrečo je za- krivil šofer Viljem Amantini vsled ne previdnosti. Pri večerajšnji obra- vnavi pred okrožnim sodiščem v Go- rici je bil šofer Amantini obsojen na 3 mesece strogega zapor. Ker je Amantini laški podanik je moral ostati takoj v zaporu.

Nevarnost pri gradbi novega pristanišča v Trstu. Včeraj so opazi- li, da se je začel velikanski nasip za obrežje, katero razširjajo v svrhu gradbe novega pristanišča in sicer med Lloydovo palačo in Velikim tr- gom, začel nevarno posedati. Poka- zale so se na nasipu velike razpoke in nevarnost preti, da zdrči v krat- kem cel nasip v morje. Vzroka pose- danja še niso našli, škoda bo bržkot- ne ogromna.

Grozen samomor v tržaški bol- nišnici. V tržaški bolnišnici si je pre- rezal neki bolnik, ki je bolehal na neki notranji bolezni z žepnim no- žem trebuh. Kljub takojšnji pomoči je samomorilec izkrevavel in v krat- kem umrl.

Prijet roparski vlomilec. Poli- cijski nadzornik v Trstu, Titz je are- tiral na Reki s pomočjo tamošnje po- licije enega napadalca tržaškega tr- govca Levija. Sled je peljala Titza na Reko, ker je našel na traku od enega čevlja, katerega je ubežnik izgubil v Trstu, naslov nekega reške- ga čevljarja. Ta se je spomnil, da je te čevlje popravljaj pred kratkem delavcu 27letnemu Nikoli Radorani- ču. Radoranič vse taji, prizna pa, da je čevlje njegova last. Radoranič je zapustil Reko takrat v spremstvu dveh tudi brezposelnih tovarišev, katerih pa noče izdati. Policija upa, da bo v kratkem tudi ostala skrivna- ca izsledila.

Vohunstvo. Ko je priplul včeraj v puljsko pristanišče Lloydov par- nik »Baron Gautsch« je ogradil krov- ni komisar Franc Ruprecht nekega pasažirja, češ da je ta pri vrodu v pristanišče fotografiral s parnika obrežje. Dotičnik je pravnik Karl pl. Grapper iz Monakova. Odvzeli so mu vse plošče, ki jih je pri fotogra- firanju porabil.

Usodna stava. Policija je našla včeraj na cesti Molin a venta 25let- nega mladeniča Rudolfa Skilana iz Trsta. Ležal je popolnoma pijan na tleh. Prenesli so ga na stražnico in položili na posteljo. Zjutraj so našli mladeniča mrtvega. Umrl je vsled zastrupljenja z alkoholom. Dognali so, da je izpil v gostilni Franca Ker- mola za stavo 100 kozarčkov gren- čice »Istria«.

Komisija za varstvo pomorske vožnje. Na Reki se bavi že več ted- nov avstrijska komisija, sestavljena od obeh ministrstev z reformo glede varstva pomorske vožnje. Te dolo- be so v Avstriji že silno zastarele vočigled silnemu napredku pomor- skega prometa. Te določbe datirajo še iz l. 1883. Komisija je dosedaj de- lala silno počasi. Zadnja velika po- morska nesreča parnika »Titanica« pa je tako vplivala na delovanje te komisije, da se je ta zavzela z vs- o vno delo. Avstrijsko in ogrsko trgovsko ministrstvo je sporočilo svojim organom, da naj pospešijo delo in gledajo na to, da bodo toza- devne reforme vsaj do jeseni goto- ve. Komisija se je dosedaj bavila predvsem z vprašanjem glede šte- vila rešilnih čolnov in drugih rešil- nih priprav.

Dnevne vesti.

+ Razveljavljena zaplemba. Dne 5. t. m. je bil naš list zaplenjen zaradi članka »Absolutizem na Hrvaškem«. Državno pravdnštvo ga je zaseglo, češ, da tvori hudodelstvo razžaljenja Velikanstva po § 63. k. zak. Proti tej zaplembi smo vložili ugovor in vče- raj popoldne ob 5. je bila o tem ugo- voru obravnava pred tukajšnjim de- želnim kot tiskovnim sodiščem. Predsedoval je nadsvetnik gospod V e d e r n j a k, votanta sta bila svet- nika P o t r a t o in R a v n i k r, za- pisnikar pa avskultant dr. K a v č i č. Na predlog državnega pravdnika pl. L u s c h a n a je bila pri obravnavi javnost izključena. Zato je nam tudi odvzeta možnost detaljirano poro- čati o tej razpravi. Ugovornik, od- govorni urednik gospod P u s t o - s l e m š e k je z ogrsko-hrvaško na- godbo v roki ter sklicevaje se na dr- žavne temeljne zakone in na razne druge avstrijske liste, ki so dosti ostreje pisali o komisariatu, ne da bi bili zaplenjeni, skušal dokazati, da zaplemba članka »Absolutizem na Hrvaškem« v zakonu ni utemeljena. Po enourni razpravi in po polurnem posvetovanju je sodišče ugovoru — ugodilo ter zaplembo v cellem obsegu razveljavilo kot v zakonu neuteme- ljeno. Državni pravdnik Luschan se je proti razsodbi pritožil na višje de- želno sodišče v Gradcu.

+ Klerikalci izdali Hrvate. Z večerajšnjim dnom so klerikalci plu- nili na vso slovensko preteklost, ki je bila svetla edino v eni točki — v bratski vzajemnosti s hrvaškimi na- rodnom, ter hladnokrvno izdali svoje hrvaške zaveznike v času, ko bi le- ti najbolj potrebovali slovenske po- moči. Ni ga dogodka, ki bi bil v zgo- dovini slovenskega naroda tako ža- losten, kakor je ta. Od pamtvice, odkar živimo Slovenci v sosedstvu s Hrvati, sta se naroda slovenski in hrvaški ramo ob rami, bok ob boku borila v neomajni zvestobi za svoje pravice. Vsa zgodovina od kmečkih ustaj in turških bojev pa do dneva današnjega je živa priča tega. Do danes smo bili Slovenci in Hrvatje enega srca, skupno smo delili bolesti in radosti, v neporušeni slogi smo skupno delovali na to, da nam vsem zasine solnce lepše in boljše bodo- nosti. Verovali smo v to, da je usoda naroda hrvaškega tako ozko združe- na z usodo slovenskega naroda, da

bi bil zločin, ako bi kdo hotel s smelo roko poseči v to bratsko razmerje, diktirano po načelu »Slovenec in Hrvat za uvek brat in brat«. Toda od včeraj ni več Slovenec — to se pravi klerikalni Slovenec — Hrvat brat, marveč izdajalec kakor Efišalt ali Juda Iskarijot. Susteršičeva interpelacija pa je bila Iskarijotov izdajalski poljub. Odkritosrčno povedano, čudili smo se debelemu prijateljstvu, ki so ga nekatere hrvaške stranke sklenile z našimi klerikalci, ker smo vedeli, da to prijateljstvo na slovenski klerikalni strani ni iskreno. Namenoma nismo hoteli motiti te ljubavne idile, ker smo bili trdno prepričani, da bo te idile itak preje konec kakor bi si kdo mislil. In res, danes stojimo že na njenih razvalinah. Zakaj čisto gotovo je, da je položaj hrvaških pravašev in Susteršičevemu klubu vzprijel klerikalnega izdajalstva nevzdržljiv in da je vprašanje najbližje bodočnosti, kdaj bodo pravaši po bridki izkušnji, da je še vedno resničen stari pregovor »Roma na fides, nulla fides«, za vedno okrenili hrbet dr. Susteršiču in njegovim kumpanom. In kaj potem? Treba bo iskati zveze z res narodnimi ljudmi, z vsemi tistimi, ki nimajo nobenih stikov s slovenskimi klerikalci. Na ta način bo prišlo najprej do tesne združitve vseh, zares narodnih elementov na slovenskem jugu. K temu pa bo čisto gotovo mnogo pripomoglo efijaltstvo slovenskih klerikalcev na hrvaških narodnih svetinjah.

+ Zanimiva razsodba upravnega sodišča. Učitelj Nikolaj Pongjalo je bil svoj čas prosil istrski deželni šolski svet, naj ga premesti v Pazin. Deželni šolski svet je tej prošnji ugodil. Proti tej premostitvi pa se je šolska občina v Pazinu pritožila in naučno ministrstvo je pritožbi ustreglo in je sistrsko premostitev iz razloga, da je pri premeščanju na lastno prošnjo treba privoljenja vseh šolskih faktorjev, torej občine, krajnega šolskega sveta in deželnega šolskega sveta. Deželni odbor se je proti tej odločbi naučnega ministrstva pritožil, a upravno sodišče je njegovo pritožbo odbilo.

+ Klerikalni poštenjaki. Odkar je neomejeno zavladala v naši deželi klerikalna stranka, kaj bujno cvete koritarstvo. Cvete te preproščancev so različni: Antončič itd. ter med njimi tudi »profesor« na strokovnih kurzh nek Karel Majer, za katerega se je, kot smo že poročali, začelo že tudi državno pravdnstvo interesirati. Klerikalna stranka je lahko ponosna na take može.

+ Narodno-napredni zaupniki v Spodnji Šiški. Dne 25. t. m. se vrši z ozirom na bližajočo se nadomestne občinske volitve sestanek zaupnikov, ki se vrši ob 8. zvečer v prostorih »Čitalnice«. Vsi zaupniki se prosijo, da se sigurno udeležijo tega.

+ Od upravnega sodišča. Deželni vladni svetnik v Černovicah, dr. Peter Lahar nar, je imenovan za svetnika upravnega sodišča ekstra statum.

+ Iz vojaške službe. Vpokojen je bil generalmajor Ernest Mattanovič, poveljnik 17. pehotne divizije v Velikem Varadinu, rodem Ljubljancin, ter mu je cesar ob tej priložnosti podelil dostojanstvo feldmaršallajntanta in mu podeli viteški križec Leopoldovega reda.

+ Zrtev avtomobilske nesreče. Včeraj popoldne so pokopali ubogo deklet, ki je kratko veselje avtomobilske vožnje poplačala s svojim mladim življenjem. Pogreb gospodične Mici Keršičeve, je pokazal, kako iskreno sočutje je vzbudila nesreča, ki se je primerila v nedeljo pred topničarsko vojašnico, v vseh krogih. Udeležba ljubljanskega in šišenskega občinstva je bila velika. Pevski zbor šišenske Čitalnice je zapel pred hišo in pred šišensko cerkvijo žalostinke. Pred krsto je šla dolga vrsta belo oblečenih deklet, ki so nosile šopke in vence, katerih je bilo kakih 60, in šišenska Čitalnica z zastavo. Impozantna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako sočustvuje vse z žalujočo obitelji. Ponesrečeno deklico so na pokopališču v Dravljah položili k večnemu počitku.

+ Sekcijski šef dr. Ludvik Dimitz umrl. Dne 22. t. m. je umrl na Dunaju v 70. letu svoje starosti visokozaslužni sekcijski šef dr. Ludvik Dimitz, brat zgodovinarja Avgusta Dimitza, rodem Ljubljancin. Zanimal se je pred vsem za pogozdovanje Krasa, ter je bil leta 1887. imenovan za deželnega gozdnega nadzornika na Kranjskem. Leta 1873. je prišel h gozdnemu ravnanstvu v Gorico, leta 1877. za nekaj časa v poljedelsko ministrstvo. Končno je bil imenovan leta 1890. za šefa gozdarsko-tehničnega oddelka v c. kr. poljedelskem ministrstvu. Zanimal se je posebno za pogozdovanje Krasa in je velik del tozadevnih akcij zaslug njegovega tihega dela. V trajnem spominu ga bodo ohranili tudi gozdarsko-tehnični uradniki, katerim je izvojeval enakopravno stališče z drugimi akademsko izobraženimi uradniki. Leta 1902 je šel v pokoj in je dobil ob tej

prilici naslov sekcijskega šefa. Poleg tega je deloval Dimitz tudi na literarnem polju ter je bil znan kot izborn strokovni pisatelj in med Nemci tudi kot pesnik gozdnih idil.

+ Jurjevanje na Ljubljanskem gradu. Sentyakobsko-trnovska kakor tudi Sentyepeterski podružnici Ciril-Metodove družbe sta preskrbeli za letošnje jurjevanje nenavadno izborna vina. Sentyepeterski bosta točili priznana Mencingerjevo vino, Sentyakobsko-trnovska pa izvrstno Mrakovo ter imenitno Rastoharjevo. Oba, gospod Mrak z Rimske ceste kakor tudi gospod Lovro Šarc s Karlovške ceste sta znana po svojih okusnih in pitnih vinih in za jurjevanje 28. aprila sta izbrala najboljšo kakovost. Da tudi gospod Mencinger skrbi za svoj renomé, je čisto gotova stvar. Udeleženci jurjevanja se bodo na lastna usta lahko prepričali, da nam še na mar ni prišlo delati pretirano reklamo za imenovana vina, ker so vina sama najboljša reklama za omenjene gostilničarje. Dolžnost naša pa je, da opozorimo vsakogar na izvrstno kapljico, ki bo tekla v prid naši šolski družbi. Dobro vino pripomore k dobri volji in to in nič drugega je eden glavnih namenov ljudske veselice 28. aprila na Ljubljanskem gradu.

+ Neumestna poliojska odredba. Piše se nam: Znano je, da so prometna sredstva v Ljubljani še jako pomanjkljiva. Tako nimamo od poljanskega pa do doljenškega mostu nobenega prehoda čez Grubarjev prekop. Tudi zveza s to in ono stranjo Ljubljani je nezadostna in slaba. Sv. Petra most je zadnji prehod čez Ljubljano. Sedaj smo imeli za pešce vsaj še tisti mostiček pri prisilni delavnici, katerega so nam dali sedaj zaplankati. Res, da je zadnjič neki čoln, ki se je odrgal, zadel v to brv in eno kozo nekoliko nagnil, ali radi te malenkosti bi ne bilo treba mostič zapirati promet. Veščaki zatrjujejo, da je ta mala poškodba brezpomembna in je ta mostiček še sedaj veliko bolj trden kakor pa sv. Jakoba in sv. Petra most. Torej, zakaj se promet ovira? Radi take malenkosti ni treba mosta zapirati.

+ Sodišču v Kamniku na znanje. Iz Most nam pišejo: C. kr. okrajnemu sodišču v Kamniku javljamo, da sta glasom sodnega akta E 78/12 Francetu Pečniku, posestniku v Vel. Mengšu, zarubljene konja in razno orodje kupila in ponoči iz Mengša odpeljal Josip Oražem, občinski gerent v Mostah, in Anton Pečar, posestnik v Novem Vodmatu. Ker ima oblast dolžnost štiti upnike in jih varovati škode, se nam zdi potrebno, da priobčimo sodišču v znanje gori navedeno dejstvo.

+ K požaru na Ježici. Gasilna dela pri požaru na Ježici je z veliko vestnostjo in spretnostjo vodil gosp. načelnik Ljudevit Stricelj, kar omenjamo dodatno k našem včerajšnjem poročilu.

+ Ogenj v Rožni dolini. Danes jutraj ob 4. je naznanil strel z ljubljanskega grada, da gori. Gorelo je v Rožni dolini pri Ljubljani, v hiši, kjer je restavracija »Rožna dolina«. Požar je nastal v podstrešni sobici, kjer stanuje neki sobni slikar. Kuhal je svoji ženi, ki je v otroški postelji, čaj, in prevrnil špirit. Ker so bile ločilne stene sobice zapazene z žaganjem in mrvo, je bilo hipoma vse v ognju. Na lice mesta je dospela požarna bramba z Viča, žardamerija in oddelek vojakov 27. pešpolka, ki pa ni stopil v akcijo. Posrečilo se je omejiti ogenj na podstrešje in verando, ki je pogorela vsa, podstrešje le deloma. Opravo so rešili mnogobrojni stanovalci iz sosednih hiš. V hiši je bila tudi bolnica, ki so jo morali prenesti na vrt. Lastnik hiše pa ima občutno škodo, ker so tudi stropi uničeni. Hiša je last gostilničarja in trgovca Marna. Gasilno akcijo je vodilo ljubljansko gasilno društvo, kateremu je vrlo pomagala požarna bramba z Viča in Glinca. Gašenje je bilo zaradi pomanjkanja vode silno oteženo. Vodo so morali donášati celo v škafih. Na pogorišču se je zbralo veliko občinstva, sosedov in tudi veliko Ljubljancin. Na mestu je bil tudi ljubljanski župan gospod dr. Ivan Tavčar. Nevarnost je bila za celo sosesko velika. Škodo cenijo na okroglo 5000 kron. Pri tem je še omeniti, da pri takem požaru ne zadostujejo vodnjaki in si mora občina vsekakor preskrbeti vodovod.

+ Prememba posesti. Gregoričovo posestvo v Medvodah je kupil tamonji veleposestnik gosp. Franc Jarc. To posestvo ima lepe in jako ugodne stavne parcele ob vodi, oziroma ob državni cesti.

+ Iz Domžal. Dne 18. aprila se je pričela cenitev raznih premičnin pri Bončarjevem mlinu, med temi razne perutnine. Cenilna komisija obstoja iz sodnega oficijala Mesnerja iz Kamnika, dr. Dermastije (koncipijenta dr. Susteršičeve pisarne) in dveh cenilcev, namreč tukajšnjega župana in občinskega svetnika Iv. Kuralta. Navada je, da se pri takih slučajih občinstvo po listih, ali pa pred cerkvijo

obvesti, kdaj bo javna razprodaja. To se pa upravitelstvu konkurzne mase ni zdelo vredno, ter so dne 22. aprila kar pod roko pričeli z razprodajo perutnine in masti. Stvar se je jako premeteno izvedla, in sicer dr. Dermastija je kar natiho privedel iz Ljubljane neko gospo (menda mater), gosp. Mesner je pa v Kamniku o tem obvestil gosp. Kendo, gostilničarja istotam in razprodaja se je pričela. Ta dva kupca sta kupila, in sicer, čutje: kokoši po 1 K, purane, race in gosli, katere so skupno tehtale (t. j. brez zabojev) 200 kg, za bagatelo 113 K. Res je, da sta slučajno tudi dva druga kupca iz Domžal k razprodaji prišla, katera pa nista imela nikakega poguma dražiti, in sicer zaradi tega ne, ker nista imela časa, vso stvar malo preračunati. Domačini so vsi od kraja nad takim početjem nejevoljni, ker tudi rabijo perutnino, ter bi bili za to veliko večje vsote ponudili. Upniki bi bili že samo pri teh malenkostih za 100—150 K na boljšem. — Usojamo se tem potom opozoriti gg. upnike, ali so zadovoljni s tako razprodajo, ali ne, da se ne bo prodaja drugih premičnin itd. vršila tako, kot ta, ter bo g. dr. Dermastija poleg matere še kako teto ali par koritarjev na tihem iz Ljubljane pripeljal in si bodo različne premičnine kar pod roko za par grošev razdelili. Mi mislimo, da ne. — Domžalčani.

+ Drobnič odstavljaja cestarje. Na Blokah je cestar Alojzij Končar, mož pošten in marljiv. Ima samo to napako, da se neče plaziti po trebuhu pred tistim modernim poslanecem Drobničem, ki je zadnjič v deželnem zboru izbleknil modrost, da se ljudje izseljujejo s Kranjskega v Ameriko zaradi — avtomobilov. Ker je Končar podpisal pritožbo proti temu, da bi se stara šola brezplačno prepustila v porabo izobraževalnemu društvu, mu je Drobnič zagrozil, da bo službo izgubil. In res so Končarju dne 19. aprila službo odpovedali, seveda brez navedbe razlogov. I seveda, cestarje nastavlja in odpušča sedaj Drobnič, saj je pa tudi potreba, saj mora cestarje organizirati za borbo proti — avtomobilom. Odslej ne bodo namreč cestarji več skrbeli za dobre in lepe ceste, marveč za to, da bo na cesti čim največ velikega kamenja, žebelj, stekla itd. Vse to radi tega, da se ljudje ne bodo izseljevali v Ameriko — zaradi avtomobilov »voljov«.

+ Iz Škofje Loke. Nenavadno živahno je bilo v našem mestu preteklo nedeljo. Na svojem pohodu v Kobariid nas je obiskal 1 bataljon domobranskih alpincev že pred ta dan ter imel tu odmor celo nedeljo, ker je šele v ponedeljek jutraj odšel naprej po selski dolini. Omenjati moramo, da so se častniki in moštvo vedli povsem ljubezno in vzorno ter da se je zlasti častništvo s svojo prijaznostjo in lepim ravnanjem z moštvo prikupilo vsemu našemu meščanstvu. Kakor na čast došlih vojakom je zopet nastopila vrta naša godba v nedeljo ob 11. do 12. opoldne na Glavnem trgu s svojim II. promenadnim koncertom pod spretnim vodstvom kapelnika g. Eliška. Tudi pri tem drugem koncertu so se vsi glasbeni komadi izvajali popolnoma eksaktno. Brez vsakega pretiravanja lahko trdimo, da naša godba ne le ne zaostaja za nobeno drugo godbo na pihala, temveč da se lahko z vsako najboljšo vsopelja ali jo še celo prekaša. Zlasti nas je g. kapelnik Eliška kot solist zopet očaral s finim izvajanjem nekaterih krasnih glasbenih točk. Vsi meščani in tudi častništvo so z viharim plaskanjem dajali duška svojemuzn priznanju in navdušenju. Da je g. Eliška v tako razmeroma prekratnem času odkar biva med nami, mogel ustvariti tako dovršeno godbo, bi skoraj nihče ne verjel, kdor ni bil navzoč na zadnjih dveh koncertih. Že v svojem zadnjem dopisu smo poročali, da se bodo ti koncerti ponavljali vsako drugo nedeljo. Čujemo še, da se g. kapelnik pripravlja presenetiti naše občinstvo z neko svojo večjo godbeno skladbo! — V nedeljo zvečer je bila na našem čitalniškem odru predstava »Martina Krpana«. Tako nabito polno dvorano občinstva — tudi častniki so obiskali predstavo — še ni videla naša Čitalnica, ki proslavlja letos svojo 50letnico. Na splošno željo se bo ta predstava prihodnjo nedeljo ponovila in sicer ob znižanih cenah. Ker si je letos naša Čitalnica omislila popolnoma nov oder in kulise, je vsled tega tudi potrebna dodatne podpore od strani naših rodoljubov, zato se bomo tudi obilnega obiska prihodnjo nedeljo. Povodom svoje 50 letnice namerava naša Čitalnica prirediti večjo vrtno veselico na Štemarjih s sodelovanjem Sokola in domače godbe. Na to že zdaj opozarjamo vse one, ki vedo ceniti delovanje naših Čitalnic in koristi, ki so jih dosegla ta društva za kulturno povzdigo našega slovenskega naroda! — Naš novi župan g. Josip Guzelj je za nekaj časa odšel v Opatijo. Sedaj ga nadomestuje v nje-

govih županskih poslih podžupan, znani Tomažev Pepe, mož nenavadne nadarjenosti in čudovitega talenta! Pravijo da je tudi zato prevzel vodstvo naših klerikalcev, ker se smatra najbolj sposobnega izmed vseh. Pričakujemo torej, da se bodo na našem rotovžu pod vodstvom takega moža delali odslej sami — čudeži!

+ Posnemanja vredno. Piše se nam: Malo kje je najti toliko narodne zavednosti in smisla za narodno napredno idejo, ko v Zagorju ob Savi. Naravnost sem bil presenečen, ko sem videl, kako vse rado in z veseljem ter brez vsakega nadlegovanja žrtvuje za narodne namene. Po vseh gostilnah se opazi nabiralnike za Ciril - Metodovo družbo in za Sokolski dom. Vsak domačin radovoljno prispeva pri vsakem četrtnu vina za Sokolski dom in zahteva plačalni listek Ciril - Metodove družbe. Žalostno je, da taka radodarnost ni požrtvovalnost ne vlada povsod na Kranjskem. V marsikaterem kraju bi že lahko stala ponosna stavba Sokolskega doma, kakor stoji v Zagorju ob Savi, če bi bilo več dejanj in manj besedi, več demokratizma in manj prezirljivosti. Posnemanja je vredno skupno delo med Zagorčani, zato pa tudi klerikalna pšenica ne pride do klasja. Če se ne motim, je Zagorje edina izmed manjših občin, kjer klub novemu volilnemu redu ni pri volitvi prišel noben klerikalec v občinski svet. Vrlim Zagorčanom pa svetujem le tako dalje v skupni slogi v procvit slovenskega naroda in ponos Zagorske občine.

+ Otvoritev postajališča Podhom-Vintgar. 1. maja t. l. se odprl med posajama Dobrava in Bled proge Jesenice-Trst c. kr. drž. ž. ležeče postajališče Podhom-Vintgar za osebnih in prtljajni promet. Prometni časi vlakov, ki se ustavljajo v tem postajališču, so že naznanjeni v voznihih redih. Vozne listke izdaja čuvaj na postajališču. Prtljaja se odpošilja proti naknadnemu plačilu pristojbin.

+ Kinematograf »Ideale«. »Desdemona«, krasna drama velike učinkovitosti in pa velekomična učinkovitost! Maks Linder proti Nik Cartru, predvajata se danes in jutri pri večernih predstavah. Razen teh slik še več komičnih in naravnih posnetkov.

+ Vozniki in kolesarji pozor! Nekateri vozniki in kolesarji še vedno vozijo po mestu brez vsake razsvetljave svojih vozil, navzile temu, da so jim tozadevni predpisi prav dobro znani. Ker se vsled tega dogaja vedno več nesreč, so dobili varnostni organi najstrožji nalog, da vsakega voznika, ki vozi bodisi že s kakršnimkoli vpreženim vozom brez razsvetljave, kakor tudi kolesarja, avtomobilista in motorista brezpojohno ustavijo in legitimujejo, po potrebi tudi privedejo k policijskemu uradu, kjer se bode zaradi opustitve teh predpisov proti njim najstrožje postopalo. Vsi naj pa tudi pojmujejo, da razsvetle svoja vozila v lastnem interesu in ne samo, da ugođe predpisom!

+ Kolo ukradenno. Danes med 11. in 12. uro je bilo poštnemu slugi Edvardu Levardu iz glavne pošte ukradenno novo kolo »Styria« vredno 200 K. Kolo je prostega teka, črno pleskano, prestavo ima ob strani belo, v sredi pa zeleno črtasto. Na sedlu je vtisnjena tverdka »Jax«. Kolo ima magistratno številko 408 črno na belem polju, na prestavi pa vpis »Diamant«. Pozor pred nakupom!

+ Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvorca odpeljalo v Ameriko 60 Slovencev, 24 Hrvatov ter 56 Macedoncev in Bulgarov, 40 Macedoncev in Bolgarov je prišlo pa iz Amerike. 20 Hrvatov je šlo v Pasavo, 32 v Heb, 13 v Inomost, 20 pa v Rudolfovo. 18 Slovencev se je odpeljalo v St. Vid na Koroškem, 450 Lahov je šlo pa v Spodnjo Avstrijo in na Ogrsko.

+ Izgubljen in najdeno. Trgovska vajenka Antonija Erzenova je izgubila dve črni nojevi peresi. — Ga. Jožefa Vrtačnikova je izgubila bankovec za 10 K. — Neki gospod je izgubil bankovec za 50 K. — Dijak Miroslav Reichel je našel tesarsko klavirno.

+ Priloga. V kako čudovitej meri si je moderna tehnika vse panoge industrije in prometa osvojila in s kako neprestanim izpopolnjevanjem iznajdb človeškega prida prodira pot k vedno novim čudovom, daje nam dokaz notranja naprava bremenskih parnikov, ki jo gotovo slednji spoznati želi, kdor se za pomorsko vožnjo zanima. Glavni zastopnik Severonemškega Lloydja, g. Edvard Tavčar v Ljubljani nudi našim čitateljem to prilogo z današnjo prilogo, ki smo jo priložili našemu listu samo za cenj. naročnike na deželi. Ta priloga, v obliki parnikovega preze, predstavlja nam notranjost teh krasnih plovilnih palac s kratkimi označbami vseh prostorov za potnike vseh razredov kakor tudi vseh strojev in skladišč.

Društvena naznanila.

Poziv vsem sokolskim društvom za Praško razstavo. Slovenska Sokolska Zveza se udeležila letos sokolske razstave v Pragi in prosi, da ji vpošljete vse važnejše sokolske spomine, kakor društvene slike (fotografije domov, telovadnic, članov in telovadcev z raznih prilik), razglednice, lepša veselilna vabila, brošure, ki so jih izdala posamezna društva, zletne oznake i. dr. Omenjene predmete je vpslati čimprej na naslov: Slovenska Sokolska Zveza (razstavni oddelek) — Narodni dom — Ljubljana. S. S. Z. se zanaša na sokolsko točnost. Razstavni odsek bo skrbel, da se vse razstavne predmete vrne nepokvarjene.

Sokol II. priredi skupno z društvom za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma veliko veselico v vseh gostilniških prostorih gosp. Fr. Novaka na Tržaški cesti. Na sporedu je godba, petje, telovadba, srečolov, šaljiva pošta itd. Ker je društvo z ozirom na to, da mu je odvzeta telovadnica, potrebno pomoči, pričakuje Sokol II. velike udeležbe.

Veseliški odsek Sokola II. vlijudno vabi vse člane veseliškega odseka, kakor tudi druge člane, da se udeležijo seje, ki bo danes ob pol 9. zvečer pri Mraku, Rimska cesta.

Občni zbor »Društva vpokojenega učiteljstva na Kranjskem« bode v ponedeljek, dne 6. maja t. l. v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani ob 10. dopoldne. Posameznikom se ne bodo izdajala posebna vabila. Društveni tajnik sprejema člane v društvo, ki se oglašijo ustno ali pisмено vsaki čas. Naslov za oglašanje je: Ljubljana, Marmontova ulica št. 18.

Zabavni večer, ki ga priredi »Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Ljubljana« v nedeljo, dne 5. majnika v areni Narodnega doma ima sledeči spored: 1. »Nemški ne znajo!« Burka v 1 dejanju. 2. Komični prizori in 3. petje in ples. Začetek je ob pol 8. zvečer, vstopnina znaša za člane 30 v, za nečlane 60 v. Ker je to prva prireditev te mlade podružnice, se pričakuje od ljubljanskega občinstva obilne udeležbe.

Iz Vrhniko. Preteklo nedeljo je priredil naš »Sokol« v dvorani »Čitalnice« zabavni večer, ki se je v vsakem oziru jako dobro obnesel. Zanimanje za to prireditev je bilo splošno in ni čuda, da se je naša dvorana do zadnjega kotička napolnila radovednega občinstva, katero je pazno sledilo posameznim točkam. Kot prvi je nastopil br. Milan Korenčan, ki je z veliko spretnostjo izvajal na violini krasne komade. Ravnotako nas je tudi očaral močan in lep glas br. Mirka Korenčana, ki nam je zapel znano podoknico iz opere »Teharki plemiči«, katero je moral na splošno željo ponavljati. Dolžnost nas veže, da se v prvi vrsti zahvalimo požrtvovalni gđ. Pavli Götzlovi, ki je s posebno prijaznostjo zopet prevzela spremljevanje na klavirju in tako omogočila časten uspeh prireditve. Dosti smeha in aplavza sta želi obe burki, posebno pa zadnja »Bucek in strahu«. Tako spretnega in nepriljenega igranja že dolgo nismo opazili na našem odru. Predvsem ste ugajali naši vrli gospodični Kunstel in Žitko, kateri kakor tudi vse druge igrance prosimo, da nam ostanejo tudi v bodoči sezoni zvesti. Izvrstno nam je podal od prejšnjih iger dobro znani br. A. Japel naslovno vlogo »Bucka«. Ravnotako je bil izboren br. A. Krašovec, ki je s svojim ljubljanskim dialektom, kretljah in izvrstni maski »grofice Ane« prav dobro zabaval občinstvo. Da ste se burki tako vprizorili, gre predvsem hvala našemu neumornemu delujočemu članu br. Iv. Tischlerju, ki je bil v vsakem oziru kot režiser kakor tudi kot igralec na mestu. Po igran se je razvila prosta zabava, pri kateri seveda plesa ni manjkalo, ter so s tem tudi mlajši ljudje prišli na svoj račun. Kakor slišimo, namerava naš »Sokol« v prihodnji sezoni vprizoriti celo vrsto lepih iger ter zabavnih večerov, na kar že danes opozarjamo občinstvo.

Dramatični odsek »Sokola« v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 7. zvečer v Sokolskem domu narodno igro s petjem in spremljevanjem na novo ustanovljenega seksta »Rokovnjači«. Ker je ravno za to igro splošno zanimanje, je pričakovati obilne udeležbe ne le od domačinov, temveč tudi iz sosednjih krajev.

Zagorje ob Savi. Redni občni zbor zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov se je vršil v nedeljo, dne 21. aprila ob 2. uri v »Sokolskem domu«. Občni zbor je otvoril načelnik gospod Ivan Bajcar, ki je pozdravil lepo številno navzočih zadružnih članov, zadružnega instruktora g. dr. Blodiga in načelnika deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug g. Eng. Franchettija. Gospod načelnik Bajcar je poročal o delovanju načelstva za leto 1911. Iz poročila je po-

meti, da je imelo načelstvo 4 odbo-
ve seje. Zadruga šteje koncem
1911. leta 65 članov in 35 pomočni-
kov. Vajencev je bilo na novo spre-
jetih 11, oproščenih 166, koncem le-
ta jih je ostalo 32. Število raznih do-
nosov znaša 86. Leta 1911 je zadruga
priradila važno predavanje, na
katerem sta predavala G. Janko Lev-
stik, vodja ljudske šole o obrtnem
solstvu in g. Eng. Franchetti o obrt-
ni organizaciji. Prošnje za prepusti-
ev k pomagalški skušnji je vložilo
14 vajencev, k preizkušnji jih je bilo
pripravljenih 13. Preizkušnjo so pre-
stali 4, z odliko 3, z dobrim in 6 z za-
lostim uspehom. Dobrinski zaključek
se po poročilu preglednika raču-
nov g. Sotenška in zadružnega in-
struktorja odobri in načelniku za
spretno vodstvo izreče priznanje in
zahvalo. G. Franchetti nasvetuje, da
bi zadruga načelstvo takim vajen-
cem, ki napravijo pomagalško preiz-
kušnjo z odliko, obdarovalo z dari-
lom v obliki kake dobre strokovne
ali pa hranilnične knjižnice. Načel-
stvo se pooblašča, da ta nasvet izvrši.
Gospod Meden opozarja na važ-
nost strokovnih odsekov in predla-
ga, da se naj z ozirom na § 39. za-
družnih pravil ustanovi strokovni
odsek kovinskih obrtov. Na predlog
zadružnega načelnika se sklene le-
tos prirediti tečaj za obrtno knjigo-
vodstvo, za kar se je takoj prijavilo
precejšnje število udeležencev. Na-
prosi se, zavod za pospeševanje obrt-
ni na Kranjskem, da omenjeni tečaj
priredi. Na željo navzočih članov je
zvezni načelnik g. Franchetti obšir-
no in temeljito poročal o ustanovitvi
mojstrskih bolniških blagajen. Na to
se je naročilo zadrugnemu načelstvu,
da stori vse potrebne korake in skli-
če izvanredni občni zbor, da se do-
doli ustanovitev mojstrske bolniške
blagajne. Ker se ni nikdo več oglašil
k besedi, se je zadrugi načelnik za-
hvalil navzočim za udeležbo, zlasti
gospodu zadrugnemu instruktorju in
načelniku deželne zveze za razna
pojasnila, in zaključil lepo uspehi
občni zbor.

Književnost.

— Engelbert Gangl. Zbrani spisi
za mladino. II. zvezek. Založilo dru-
štvo za zgradbo Učiteljskega kon-
vikta. Knjižica obsega pripovedne
pesmi in je slično ilustrirana. Cena
vez. 50 v, s pošto 16 vin. več.

— Nova revija. Dobili smo novo
kulturno sredstvo, novo revijo. Usta-
novil jo je in ureja jo docent na češ-
kem vseučilišču v Pragi dr. Mihajlo
Rostohar. Naslov te revije je
»Napredna misel«, časopis za na-
predno kulturo. Doslej smo imeli tri
revije: »Vedec«, socialistične »Naše
Zapiske« in klerikal. »Čas«. Pozdrav-
ljamo »Napredno misel« kot važen
pripomoček za umstveno povzdigo
slovenskega naroda, pozdravljamo
jo s tako večjim veseljem, ker ima
odločno napredno program. »Napred-
na misel« bo izhajala kot dvomeseč-
nik in stane v naročbi na leto 5 K,
za dijake pa 4 K. Posamezni zvezek
stane 1 K. Prva številka ima nasled-
njo vsebino: Naš cilj; dr. M. Rostohar:
Katoliško naziranje o narodnosti;
dr. F. Loskot: Verska kriza; dr.
E. Beneš: Politične stranke in struje;
dr. M. Rostohar: Romantika in delo;
A. Jiráček: Delo češkega učiteljstva in
njegov položaj; Pregledi in referati:
Kriza slov. umetnosti; Prepoved ab-
sinta; I. Mačkovšek: Koroška šolska
politika; Logika kot splošno vedo-
slavje; Amerika in Amerikanci; Pe-
dagogija; Lj. Mlakar: Slovanský
Přehled; O Nastavem Vjestniku;
Slovenska žena; Dr. Dragotin Pro-
haska; Glasnik zemaljskog muzeja v
Bosni in Hercegovini; Epikur kot
spovednik; Slovenski znanstveni
seminar v Pragi; Slovenski docent
na zagrebški univerzi; Praga in
Zagreb.

Razne stvari.

* Samor šansonetke na Dunaju.
V nedeljo se je ustrelila v svojem
stanovanju v Czernin ulici na Dunaju
26letna šansonetka Heddy Herdin-
na (prav Zimmermann), doma iz
Dortmunda. Na mizi je pustila pismo,
v katerem navaja več stvari glede
njene pogreba in premoženja. O
vzroku samomora ne omeni nič.

* Novi Campanil v Benetkah. V
Benetkah pripravljajo na vse kriplje
vsepotrebno za slovesno otvoritev
novega Campanila. Cel trg bo krasno
okrašen in zvečer bodo vzprizorili
razsvetljavo, kakršne že dolgo ni bi-
lo v Benetkah. Iz vseh krajev Italije
so poslali v Benetke globoke pismo-
noše, katere bodo ob priliki odkritja
izpustili, da poneso veselo vest po
celi Italiji. Kralja bo zastopal pri slo-
vesnosti vojvoda Ženevski.

* Odkrito grobišče iz diluvialne
dobe. V okolici Znojme je našel
neki posestnik, ko je kopal na svojem
vrtu grenico, približno 10 m globoko
lako dobro ohranjen skelet diluvial-
nega človeka. Kotlina, v kateri je le-
žal skelet, kaže, da je ostanek stare

grobnice, ki je krog in krog ožgana.
Izkopnino je dvignil in prenehal z
nadalnimi kopanjem, dokler ne pride
kustoz muzeja v Znojmo, pod kate-
rega vodstvom bodo kopali naprej.
Upajo, da bodo odkrili znamenito
staro zgodovinsko grobnico.

* Vseučilišče v Frankobrodu o.
M. Frankobrod o. M., 23. aprila.
Mestni občinski svet je odobril s 43
proti 26 glasovom vseučiliško predlogo.
S tem je zagotovljeno vseučilišče v
Frankobrodu.

* Eksplozija. Dortmund, 23.
aprila. Pri pripravi za neko veselico
je eksploziral cilindar za ogljikovo ki-
sline ter na mestu ubil nekega moža,
tri druge pa tako hudo ranil, da so
kmalu nato umrli. Trije so še težko
ranjeni. Železje je frčalo deloma po
100 in več metrov daleč.

* Zrakoplovstvo. Berlin, 23.
aprila. Včeraj se je ponesrečil pri zra-
koplovnem poletu v Quedlinburgu balon
zrakoplovnega oddelka, ko se je
ravno spustil na tla. Iz neznanega
vzroka so padli trije pasažirji iz višine
15 m iz koša ter je dobil poročnik
Bele 120. pešpolka resne notranje po-
škodbe in tudi nadporočnik Mecheln
173. pešpolka je bil močno poškodova-
van. Vodnik je dobil le majhne po-
škodbe. Balon se je posrečilo spraviti.

* Umetniška razstava v Bene-
kah. Ob navzočnosti vojvode ženev-
skega, ki je zastopal laškega kralja,
so otvorili včeraj v Benetkah med ve-
likimi slovesnostmi mednarodno umet-
niško razstavo. Danes odkrijejo z ve-
likimi ceremonijami novi Campanile.
Slovesnosti so se udeležile tudi so-
sedne države po svojih zastopnikih.
Med njimi so tudi avstro-ogrske, nem-
ške in angleške poslanke ter razni tuji
domači diplomati. Mestni magistrat je
prepeval aviatikom med slovesno-
stjo pluti nad mestom, posebno nad
stolpom.

* Brezžična telefonska zveza
okoli sveta. Profesor dr. Rudolf Gold-
schmidt v Darmstadtu je izumil nove
streje za proizvajanje močnega elek-
tričnega toka, s katerimi bo, kakor za-
trjujejo, mogoče napraviti brezžično
telefonsko zvezo okoli sveta. Te stro-
je preizkuša sedaj neka velika dru-
žba za gradbo električnih strojev v
Berlinu. Ti stroji so komaj pol metra
visoki in zelo pripravi za prevažanje.

* Izgredi vojakov v Krakovu. V
neki gostilni v Krakovu so začeli dra-
gonci 10. polka pretep. Razsajali so s
sabljami po lokalu in vse razbili. Dru-
gi gosti so pobegnili deloma skozi
vrata deloma skozi okna. Ko je prišla
policija in orožništvo jih vojaki niso
pustili v gostilno. Neki dragonec Mu-
sil, ki je stražil eno okno, je nevarno
ranil s sabljo policijskega agenta Učin-
ka. Odpeljali so ga v bolnišnico. Sele
ko so zapretili orožniki, da bodo stre-
ljali in ko je prišla močna vojaška
straža so se izgredniki udali. Odpe-
ljali so jih v zapor. Drugi dan so
dragonci napadli civiliste z revolverji
in meči. Eden je bil težko ranjen.
Mestni svet je vložil na vojaško po-
veljništvo oster protest, obenem pa
zahteval, da se zabrani nasilnemu vo-
jaštvu nositi v prostem času po mestu
orožje.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 24. aprila. Na dnevnem
redu današnje seje državnega zbora
je konec prvega branja službene
pragmatike. Začetkom seje je pre-
bral ministrski predsednik cesarjevo
zahvalo za čestitke povodom zaroke
nadvojvodinje Elizabete Franciške.
Nato je ministrski predsednik odgo-
voril na nekatere interpelacije češ-
kih poslancev. Govorila sta potem
oba včeraj izvoljena generalna go-
vornika.

Dunaj, 24. aprila. Po izvajanjih
generalnih govornikov je bilo prvo
branje službene pragmatike konča-
no ter odkazano odseku, ki bo v naj-
krajšem času dogotovil dela, tako da
pride službena pragmatika v drug-
em branju pred zbornico. Delo je
vsled prejšnjih del že skoro dovrše-
no in gre večji del samo za formal-
nost, da pride predlog zopet pred
plenem.

Zbornica je izvolila danes tudi
52članski vodno - gospodarski od-
sek, kateremu je bila predložena ka-
nalska predloga. Danes so se odločili
tudi slovenski klerikalci, ki so se do-
slej upirali vstopiti v ta odsek, ter
bodo komandirali v ta odsek Šuster-
šiča, Korošca in Gostinčarja.

Interpelacija poslanca Mandiča.

Dunaj, 24. aprila. V današnji se-
ji državnega zbora je odgovoril mi-
nister Heinold na interpelacijo po-
slanca Mandiča glede ustanovitve
ambulatorija za brezplačno zdravlje-
nje ishias in revmatizma, ter izja-
vil, da je za ambulatorično zdravlje-
nje iz javnih sredstev dovolj pre-
skrbljeno na dunajski bolnišnici in da
vlada nima vzroka ogrevati se za
Mandičovo idejo.

Železniški odsek.

Dunaj, 24. aprila. V železni-
škem odseku se je danes vršila 'eba-
ta o dalmatinskih železniških zve-
zah in o dolžnosti Avstrije napram
Ogrski po nagodbenem zakonu ple-
de bohuminske zveze. Železniški mi-
nister Forster je izjavil: V kratkem
se bodo vršila pogajanja z ogrsko
vlado glede železniške zveze Košice-
Bohumln. Obenem pa bo to vpra-
šanje stalo v junktimu z zagotovit-
vijo zveze kranjska meja, hrvaška
proga, dalmatinske železnice. Opo-
zarjam na to, da se bodo pokazale
pri teh pogajanjih težkoče, zlasti gle-
de finančne zagotovitve drugega
tira železnice Košice-Bohumln.

Šlo bo tudi za to, da se najde
taka oblika, da se zagotovi izpeljava
južnih železniških zvez na način, ki
je dan po končnem protokolu in v
njej sprejetem junktimu železnice
Košice-Bohumln in hrvaško-dalma-
tinskih zvez.

Ta izjava železniškega ministra
kaže jasno, da niti on sam ni prepri-
čan, da se lahko zaneša na obljubo
Ogrske glede južnih zvez.

Železniški minister pravi nade-
lje: O namerih Avstrijske vlade gle-
de pogajanj ne more pred začetkom
pogajanj govoriti.

Brambni odsek. — Slovenski kler-
ikalci zaščitniki militarizma.

Dunaj, 24. aprila. V brambnem
odseku so se pojavile resne težkoče.
Včeraj so predlagali socialni demo-
krati, da naj se brambni odsek od-
godi. Predlog je bil stavljen z ozi-
rom na ogrske razmere in le propa-
del le ker so glasovali slovenski kler-
ikalci proti njemu. S tem so se po-
stavili slovenski klerikalci očividno
na Stürgkhovo stran. Nevarnost pa
je, da se ponovi tak predlog in ni iz-
ključeno, da ne bo pri prihodnjem
glasovanju nanesel nesrečni slučaj
za min. predsednika, da ta predlog
prodre. Min. predsednik Stürgkh je
tedaj v veletkritični situaciji in se
vzdržuje sedaj samo še s pomočjo
slovenskih klerikalnih glasov.

Pravni odsek.

Dunaj, 24. aprila. Pravni odsek
je imel danes generalno debato o za-
konu glede preosnove delitve par-
celacij.

Deputacija avstrijskih učiteljskih organizacij.

Dunaj, 24. aprila. Deputacija av-
strijskih učiteljskih organizacij, slo-
venskih in nemških, je prišla danes
dopolodne v zbornico, da posreduje
za spremembo § 55 državnega ljud-
skošolskega zakona. Pri predlogu
odseka se nahaja namreč pasus, da
naj se da deželam dotacija za izboj-
šanje učiteljskih plač, česar pa učitel-
ji ne morejo sprejeti. Slovenska
učiteljska društva je zastopal pred-
sednik jugoslovanskih učiteljskih
društev Jelenc. Deputacija se je
predstavila voditeljem raznih pari-
amentarnih strank in tudi poslancu
dr. Ravniharju.

Poslanci dr. Ravnihar, Pacher
in Konečni so sprejeli deputacijo k
ministrskemu predsedniku in nauč-
nemu ministru, ki sta deputacijo
skupno sprejela ter izjavila, da ne
zadeva izprememba § 55 avtonomije
posameznih strank in da je z ozirom
na dejstvo, da je v šolskih vpraša-
njih kompetenten deželni zbor ne-
mogoče, da bi kak tozadevni ukrep
zadovoljivo odpmogel pritožbam
učiteljev. Ministrski predsednik je iz-
javil, da so časovne razmere zelo te-
žavne, in da je od njih odvisno zelo
mnogo tudi v učiteljskem vpraša-
nju. Obljubil pa je, da bo vlada sle-
dila z velikim zanimanjem in doore-
hotnostjo težnjam učiteljev in da ho-
če v obeh odsekih podpirati učitel-
ske predloge in težnje.

Občinske volitve na Dunaju.

Dunaj, 24. aprila. Izid včerajš-
njega prvega volilnega dneva za ob-
činske volitve na Dunaju je na sploš-
no začudenje zadovoljil na vseh
straneh.

Krščansko socialna »Reichs-
post« pravi, da so volitve pokazale,
da se krščansko socialna ideja na
Dunaju zopet krepi. Nasproti temu
pa je napredna stranka mnenja, da
pomenjajo včerajšnje volitve začet-
ke velike katastrofe za krščanske
socialce.

»Neue Freie Presse« priobčuje
članek, ki se začne z besedami: Kr-
ščanski socialci zopet v srce za-
dela!

Jutri se prično ožje volitve v
IV. kuriji. Napredni sloji so mnenja,
da spravijo krščanski socialci v ob-
činski svet pri ožji volitvi samo še
dva, največ pa tri svoje pristaše, ter
bi bilo njih število potem reducirano
od 14 mandatov na 6 mandatov.

Stranke so že izdale volilno pa-
rolo, in sicer vse napredne stranke
proti krščanskim socialcem, samo
nemško nacionalna stranka, ki pa
ne igra velike vloge, pozivlja svoje
volilce, da naj podpirajo meščanske
kandidate, to je seveda krščanske
socialce.

Najbolj čudno je postopanje du-
najskih Čehov, ki so zedinili na svo-
je kandidate 13.000 glasov. Central-
ni volilni odbor je namreč sklenil
priporočati dunajskim Čehom, da naj
se vzdrže volitve. Ta ukrep central-
nega volilnega odbora je raketel
med dunajskimi Čehi na ostro kri-
tiko.

Dunaj, 24. aprila. Po objektiv-
nem računu je pričakovati no izidu
zadnjih volitev po jutrišnjih ožjih vo-
litvah naslednjega rezultata: 13 so-
cijalnih demokratov, 6 krščanskih
socialcev in 2 naprednjaka. Social-
ni demokrati bi prišli tedaj na mesto
krščanskih socialcev.

Antialkoholno gibanje.

Dunaj, 24. aprila. Notranji mi-
nister Heinold je odgovoril danes na
interpelacijo glede boja proti pijan-
čevanju. Minister je opozarjal na
dejstvo, da je ta predloga skoz in
skoz ponesrečena, je naznanil, da je
vlada že objavila razne naredbе pro-
ti temu gospodarskemu in socialne-
mu zlu. Vse to pa ne bo imelo učin-
ka, če se družba ne bo zavedala, da
je za boj proti alkoholizmu treba
posebne pomoči vse javnosti.

Češko-nemška sprava.

Praga, 24. marca. Ker je češka
državno-pravna stranka sklenila odpo-
klatici poslance državnega zbora, so
češko-nemška pravna pogajanja prišla
v veletkritični stadij. Bati se je, da se
pogajanja zopet razbijejo. Če se to
zgodí, bo to imelo velik upliv tudi na
parlamentarne razmere na Dunaju.

Rusinsko in poljsko vseučilišče.

Lvov, 24. aprila. Kakor poročajo
iz dobro informiranih krogov, bo ob-
segala cesarska naredba, ki naznanja
ustanovitev rusinske visoke šole,
istočasno tudi priznanje poljskega
značaja starega vseučilišča v Lvovu.

Odgoditev zgradbe dalmatinske železnice.

Budimdašta, 24. aprila. Na pred-
log ministrskega preosrednika dr. Lu-
kacsa je trgovinski minister odredil,
da se odgodi zgradba one
proge dalmatinske železnice,
ki teče po hrvaških tleh na
poznejši čas. Z gradbo bi se ime-
lo pričeti že te dni, ker je bila že pred
tedni zaključena zgradbena pogodba z
nekim bančnim konsorcijem. Kot raz-
log za odgoditev se navajajo razmere
na Hrvaškem. List »A Est« piše, da
bodo Hrvati dobili to želez-
nico šele, kadar se zopet vz-
postavijo normalne razmere,
to se pravi kadar bodo Hrvati
na vsi črti kapitulirali pred
Madžari. Zgradba dalmatinske že-
leznice bo v tem slučaju ena izmed
madžarskih koncesij Hrvatom.

Madžarski grb na Hrvaškem.

Belovar, 24. aprila. Včeraj do-
poldne so na mestnem magistratu raz-
obesili tablo z napisom »kr. redarstvo
povjereništvo za grad Bjelovar« in s
hrvaškim in ogrskim grbom. Ker
smejo biti po nagodbi na avtonomnih
hrvaških uradnih poslopih pritrjen
samo hrvaški grbi, je nastalo v javnosti
silno ogorčenje nad to novo kršitvijo
nagodbe. In zdi se, da se je oblast
ustrašila morebitnih posledic, ker je
zvečer odredila, da se naj grb odstrani,
češ, da je pleskar pomotoma naslikal
napačen grb mesto hrvaškega.

Lukacsevo stališče.

Budimpešta, 24. aprila. Stališče
Lukacsevega kabineta se je znatno
poslabšalo. Kossuthova in Justhova
stranka sta odklonili njegov volilno
reformni program. V ponedeljek se
predstavi novi kabinet zbornici ter
bo imel Lukacs programni govor.
Poudarjal bo nujnost brambne refor-
me na eni strani, na drugi strani pa
začrtal svoji volilni program. V bu-
dimpeštanskih političnih krogih
smatrajo njegovo misljo že v naprej
za ponesrečeno.

Turško-bolgarska železniška zveza.

Sofija, 24. aprila. Turška vlada
se je odločila za zgradbo železnice
proge Kumanovo—Kiustendil. Ofi-
cijno glasilo »Mir« poudarja, da ima
ta proga velik gospodarski in politični
pomen za Bolgarsko in za razvoj bol-
garsko-turških razmer.

Grški otok Ciper.

Atene, 24. aprila. Prebivalci otoka
Cipra so imeli protestno zborovanje,
na katerem so sklenili proklamirati otok
za grško last. Prišlo ni do nikakršnih
nemirov.

Turčija.

Carigrad, 24. aprila. V vladnih
krogih govore, da je bil minister za
poštni in brzojavni promet Talaat iz-
voljen za predsednika zbornice. Nje-
gov naslednik na ministrskem sede-
žu bo baje neki Armenec, najbrže
carigradski poslanec Haladžian.

Carigrad, 24. aprila. Za poslani-
ke so bili izvoljeni: poveljnik arab-
ske kolone pred Derno, major Abdul
Kadir in prejšnja poslanca Mansur
paša in Šetvan beg za Bengasi.

Vihar v Črnem morju.

Odesa, 24. aprila. V Črnem
morju divja hud vihar. Mesta Odesa,
Teodozija in Krč so poškodovana.

Maroko.

Pariz, 24. aprila. Kakor poroča
»Figaro«, je padlo pri vstaji v Fezu
118 častnikov, vojakov in francoskih
podanikov, ranjeni pa so bili 104. Ka-
kor poročajo iz Arzile, je pleme
Džebala napadlo šerifove čete.

Pariz, 24. aprila. Ministrski svet
je sklenil v soboto poslati nove čete
v Maroko.

Ženska volilna pravica v Rusiji.

Petrograd, 24. aprila. Ministrski
svet je odklonil predlog 40 poslancev
ruske dume, da naj se dajo ženam
politične pravice. Zlasti se je izrekel
ministrski svet proti priznanju vo-
lilne pravice ženam za rusko dumo.

Italijansko-turška vojna.

Mirovna pogajanja.

Carigrad, 24. aprila. Odgovor
Turčije na noto velesil glede miru je
gotov, ter ga je turška vlada že izro-
čila diplomatskim zastopnikom.
Turška vlada pa vsebino tega odgo-
vora še skriva. Kljub temu govore,
da zahteva turška vlada anulacijo
aneksiskega dekreta in priznanje
sultanove suverenitete nad Tripoli-
tanijsko kot temelj nadaljnjih pogajanj.
Turška vlada poudarja baje nadalje,
da je italijanska akcija v Egejskem
morju že vnaprej brezuspešna in da
so italijanski mirovni pogoji za Tur-
čijo popolnoma nesprejemljivi. Tur-
čija poudarja, da so Italijani le v po-
sesti nekaterih mest v Tripolitanijski,
med tem ko je vsa druga Tripolita-
nija še zvesta Turčiji. Od druge strani
poročajo, da bi bila Turčija pri-
pravljena skleniti z Italijo mir pod
pogojem, da odstopi Turčija Italiji
Cirenajiko, ki pa naj ostane pod sul-
tanovo suvereniteto, glede Tripolita-
nije pa se Turčija ne spušča v nika-
kršna pogajanja.

Italijansko-ruska pogodba.

Carigrad, 24. aprila. V turških
krogih kroži vest, da obstoja faktično
med Italijo in Rusijo tajna pogodba
glede skupnega nastopa pri turški
vladi zaradi zatvoritve Dardanel. Ta
vest vzbuja v turških krogih velik
strah.

Carigrad, 24. aprila. Sedaj je za-
sidranih v carigradskem pristanišču
že 90 trgovskih ladij, ki ne morejo
skozi Dardanele. Odpravljanje pod-
morskih min se še niti pričelo ni. Ru-
ski poslanik v Carigradu Giers je iz-
ročil turški vladi pismo noto, s ka-
terto zahteva ruska vlada, da Turčija
takoj odpre Dardanele za trgovske
ladje.

Oboroževanje Turčije.

Carigrad, 24. aprila. Turška vla-
da je poklicala pod orožje topničar-
ske rezerve 96. polka v Smirni.

Italijani ob Egejskem morju.

Carigrad, 24. aprila. Italijani so
zasedli otok Lemnos ter okupirali
brzojavne postaje.

Iznani Italijani.

Carigrad, 24. aprila. Turška vla-
da je izgnala dva italijanska časniki-
karija.

Slavnost zasedanja turškega prestola.

Carigrad, 24. aprila. Porta je od-
redila, da se proslavi 27. april, ko je
zasedel novi sultan turški prestol,
posebno v Tripolitanijski na slovesen
način. Turški častniki in vojski dobe
takrat darila v denarju, med tem ko
dobe Arabci darila v živilih.

Odprto pismo*)

gospodu

Mihetu Čobalu

v Zagorju ob Savi.

Prav nerad se pečam z Vašo
»častivredno« osebo, ker mi pa ne
daste nobenega miru in se vedno za-
letavate v mojo osebo, sem primo-
ran v svojo obrambo javno nasto-
piti.

1. Odločno zavracam, da bi bil
jaz dopisnik člankov v »Slovenskem
Narodu« pod šifro »Opozicijonci
Jugoslovanskih socialno demokra-
tičnih voditeljev«.

2. Da je veliko preveč pod mojo
častjo, da bi se pečal s človekom,
kateri me je že neštokrat denunci-
ral, samo zato, ker sem odločen Slo-
venec in se mi tudi ne vidi umestno,
da bi se prerekal s človekom, kateri
ne more svoje častne besede izpol-
niti, kljub temu, da bodete kmalu že
dve leti minuli.

3. Vas pa opozarjam, če bodete
še nadalje širili laži, da sem jaz do-
pisnik člankov v »Slov. Narodu« bo-
dem primoran Vas prijeti za Vašo
»kužlasto« glavo, ter citirati pred
sodišče.

Upam, da bodem imel sedaj pred
Vami mir!

Zagorje ob Savi, 22. aprila 1912.

IVAN TAUFER.

* Za vsebino tega spisa je uredništvu
odgovorno le toliko kolikor določa zakon

Gospodarstvo.

— Perutninarški tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi ob popoldnevih dne 12. in 16. maja t. l. perutninarški tečaj s sledečim sporedom: V nedeljo, dne 12. aprila od 3. do 5. popoldne: Važnost perutninarstva. Dohodki kokošje reje. Napake pri kokošji reji. Vrednost kokošjih plemen. Odbiranje kokoši za plemo. Na praznik, dne 16. maja od 3. do 5. popoldne: Izboljšanje kokošje reje. Krmiljenje kokoši. Strežbo kokoši. Bolezni pri kokoših. Izboljšanje kur-nikov. Poduk bo združen s praktičnim raziskovanjem. Tečaj je namenjen gospodinjam in kmetijskim dekletom.

— Tečaj za pridelovanje zelenjave priredi kmetijska šola na Grmu dne 13., 14. in 15. maja t. l. z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 13. maja: Od 2.—4. popoldne: Važnost pridelovanja zelenjave na kmetih in okolici mest. Naprava in razdelitev vrta. Obdelovanje in gnojenje zemlje. Od 4.—5. popoldne: Razkazovanje šolskega vrta. V torek, dne 14. maja: Od 8.—10. popoldne: Naprava gorkih leh. Pridelovanje sadik in zgodnje zelenjave v gorkih lehah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročanje semena po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in medsetve. Od 10.—12. popoldne: Praktično razkazovanje na vrtu. Popoldne od 2.—4.: Pridelovanje najvažnejše zelenjave za prodajo in domačo rabo. Od 4.—5.: Praktično razkazovanje. V sredo, dne 15. maja od 8.—11. popoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjave (nadaljevanje). Od 10.—12. popoldne: Ohranjanje in vkuhanje zelenjave za zimsko rabo. Popoldne od 2.—5.: Vkuhanje zelenjave in sadni kuhinji (praktično). — Oddaljenim in podpora potrebnim udeležencem s Kranjske plače ravateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 2 K na dan. — Podpora dobe le tisti, katerim se izrecno dovoli, in ki zanj do 5. maja po dopisnici prosijo. Ker se pripusti k tečaju le omejeno število udeležencev, se je zglasti za tečaj do 5. maja. Vabimo naše gospodinje in kmet-ske dekleta k obilni udeležbi.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Marija Gorenc, gostilničarka pri Sv. Duhu nad Krškimi 5 K, nabranih v veseli družbi.

Za »Slovensko planinsko društvo«: Dijaki V. a razreda I. državne gimnazije v Ljubljani 21 K 80 v, mesto venca na krsto g. dr. Cerka. Živeli nabiranci in darovalci!

Naprednjaki,

spominjajte se pri vsaki priliki „Narodnega sklada“ in nabirajte prispevke zanj!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Pogum do življenja in življenjska moč zahteva zdravega telesa in zdravih živcev. Kdor hoče svoje telo ohraniti trdno in krepiti

svoje živce

ne dobi boljšega pripomočka, kakor je dobro znana in že dolgo preizkušena Scottova emulzija z apnenimi in natronhipofosfati. Že 35 let uživa Scottova emulzija svetovni sloves, da je prav posebno dobra ob onemoglosti in prenapetju, in ta dobri glas se vedno bolj utrjuje, čemur vzrok je to, da se pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah porabljajo izključno najboljše surovine.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Saj znamka »Scott« ki je že čez 35 let vpeljana, jamči za izborno kakovost in učinkovitost.

Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobi se v vseh lekarnah.

12

Nevarne starosti ni

pač pa nevarni letni čas. Nevarna je predvsem predpomlad, ki notorično prinaša največje število prehlajenja. Kdor si noče pokvariti pomladanskega veselja in si hoče hitro odpraviti morebitna vnetja vratnih sluznic, ta naj se navadi na to, da uporablja vedno Fayve pravde sodenice. Kupi se škrotiljico za K 1.25 v vseh lekarnah in drogerijah, pazi pa naj se vedno, da se ne dobi ponaredb.

Za prebivalce mest, uradnike št. Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in naporega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristi. »MOJ STARI« ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in toplen učinek. Stalkica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MULLER, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tschirnhauser 8. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati »MOJ STARI« pripravki, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

3 22

MOJ STARI

nazor je in ostane, da proti prhljaju, prezgodnjemu osivenju in izpadanju las kakor sploh za racionalno negovanje las ni boljše sredstva nego svetovnoznani Bay-rum s konjičkom, znamko lesen konjiček tvrdke Bergmann & Co., Dečn n. l. V steklenicah po K 2.— in 4.—, se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Kemik dr. Ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izprčala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se njo lahko razkužuje.

Priporočamo

manufakturno trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1

Pod Trančo.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 kruno.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špeditelj, tet, najfinjših parafumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Dragocena prednost je, ako se dojenčki prehranjujejo ob materinih prsih, ker dobe s tem zaso najprimernejšo hrano in so najboljše zavarovani pred bljevanjem, drisko, želodčnim katarjem itd. Ako pa kaka mati svojemu ljubljencu ne more izkazati te dobrote, naj mu daje »Kufeko« kot dodatek h kravjemu mleku, ker se je »Kufeko« že v tisočih slučajev obnesel najbolje in zaradi svojih lastnosti tvori izborno živilo za zdrave in bolne otroke.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 24. aprila 1912

Malobinski papirji.	Denar	Diagonali
4% majevna renta	89-05	89-25
4-2% srebrna renta	92—	92-20
4% avstr. krona renta	89-05	89-25
4% ogr.	88-95	89-15
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	93-25
4% k. o. češke dež. banke	91-75	92-75

Srednje.

Srednje.	Denar	Diagonali
Srednje 1. 1860 1/2	427—	439—
„ 1864	612—	624—
„ tiske	296-50	308-50
„ nemške 1. izdaje	308—	320—
„ 2.	269-50	281-50
„ ogrske hipotekne	250-50	256-50
„ dun. komunalne	500—	512—
„ avstr. kreditne	491—	503—
„ ljubljanske	71-15	77-15
„ avstr. rdeč. križa	59-25	65-25
„ ogr.	38—	44—
„ banilska	31-50	35-50
„ turške	241—	244—

Malinske.

Malinske.	Denar	Diagonali
Ljubljanske kreditne banke	455—	456—
Avstr. kreditnega zavoda	635-75	636-75
Dunajske banke družbe	530-75	531-75
Južne železnice	104-10	105-10
Državne železnice	728-75	727-75
Alpine-Montan	956-20	957-20
Češke sladkorne družbe	368—	372—
Zivnostenske banke	282—	283—

Valute.

Valute.	Denar	Diagonali
Cekini	11-40	11-43
Marki	117-85	118-05
Franki	95-75	95-90
Lire	94-65	94-90
Rubli	254-12	255-12

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 24. aprila 1912.

Termin.

Termin.	Denar	Diagonali
Pšenica za april 1912	za 50 kg 12—	
Pšenica za maj 1912	za 50 kg 11-87	
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg 11-32	
Rž za april 1912	za 50 kg 10-80	
Rž za oktober 1912	za 50 kg 9-39	
Oves za april 1912	za 50 kg 10-05	
Oves za oktober 1912	za 50 kg 8-90	
Koruzi za maj 1912	za 60 kg 9-45	
Koruzi za julij 1912	za 50 kg 9-33	

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

Višina nad morjem 300-2	Srednji zračni tlak 30-76 mm
april	čas opazovanja
23. 2. pov. 739-2	12-6 moč svzh. del. jasno
9. zv. 740-1	8-1 sl. szah. del. oblak.
24. 7. zv. 740-1	8-1 brezvetr. oblačno.

Srednja včerašnja temperatura 9-4°, norm. 11-0°. Padavina v 24 urah 0-4 mm.

Več krojaških pomočnikov

za veliko in malo delo 1503

sprejme takoj

A. Meschik, krojaštvo, Jesenice, Gorenjsko.

Proda ali v najem se da

trgovina in posestvo

v sredini mesta na severnem Goriškem.

Natančnejše pogoje se izve pri lastniku

Tome struklju, trgov. v Cerknem

na Goriškem. 1451

3 leta pisane garancije.

5 kron

stane moja pristna švicarska patentna remon-

torarka na sifro št. 4060

z malimi, srednjimi, velikimi, kolekcijami na sifro, prist. emajlnim kazalnikom (ni papir)

z varstvenim ploščo in pristojnim sk. jastva: obročem. Šaržirni po-

hrovi nad kolekcijami, 36 urne, (ne 12 urne) na-

vijanje, okrasni in po-

zračni kazalci, neto-čas regulirane ure s triletnim garancijstvom

listom K 8.—. Št. 4062 s skromnim kazalcom K 5-50. Št. 4068 v pri-

stnem srebrnem okvirju brez skromnega kazalca K 11-50. Št. 4101 s

zlatom, kazalcom K 12-50. Št. 4070 ista v jeklenem okvirju 6 K

Najboljše izbira vseh vrst ur v mojem glavnem katalogu. Brez riska! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali denar naprej.

Prva tvornica ur Jan Konrad

c. kr. dvorni dobavitelj, Most 1142 (Češko)

Glavni katalog z 4000 slikami na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

..

Kakšno naj bo moč in zdravje

podeljuječe živilo?

Slavni lipski vseučiliški profesor Hoffman pravi: „Že zdavnaj smo s tem na

jasnem, da se zdravje, življenjska moč ne da ohranjati z zdravilnimi pripo-

mošmi in čudeži, nego samo s tem, kar naše telo rodi in vsak dan zbudi

k novemu življenju, namreč s primernim prehranjevanjem.“

Ozira se na najnovejša znanstvena raziskavanja se je sestavilo živilo Nu-

trigen, ki ga zaradi njegovih prednosti imenujejo kralja živil. Njegovo dobroto in

dopustnost potrjujejo poverljive kemične analize. Ako hočete torej vedeti, kakšno

bodi idealno živilo, potem poskusite Nutrigen.

Damo Vam Nutrigen zastonj!

Treba je napisati samo dopisnico in pošljemo Vam takoj ikatlico Nutrigena

zastonj in poštne prosto

obenem z zanimivo knjigo, ki služi za vodnika pravilnega prehranjevanja.

Donos se je v Avstro-Ogrski porabilo 250.000 škatlic Nutrigena, kar

najbolje dokazuje nedosežno dobroto in veliko priljubljenost tega živila.

Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16

Odda se takoj lepo meblovana

soba

s posebnim vzhodom in kopalnico ter hrano.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

Gospodična

ki je dovršila trgovski

tečaj s hvalnim uspe-

hom, večša slov. in

nemškega jezika.

Želi službe v odvetniški ali notarski pisarni

eventuelno tudi kot kontoristinja, najraje na

deželi. — Ponudbe pod šifro »Absolventka«

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

Za izdelovanje ¹⁴⁵⁵

preoblečenih gumbov

vseh vrst se priporoča po nizkih cenah tvrdka

M. SCHUBERT

prej Bilina Kasch, Židovska ulica šte. 5.

Pipe najsolidnejše izvršitve, po najnižjih tvorniških cenah. Št. 8008. Fina rožena pipa z leseno glavico z rjavimi žilami poslikano, konec cevke okovan s kovino, kar za-
branja zopratno napetost, roženo cevjo, roženo odtočno cevjo 21 cm dolgo K 1-60. Pipe elegantno izvršene K 1-80, 2-30, 2-80, 3-50 in naprej. Pri naročitvi naj se pošlje denar naprej v številu poštne ali pošlje po povzetju c. in kr. dvorni dobavitelj

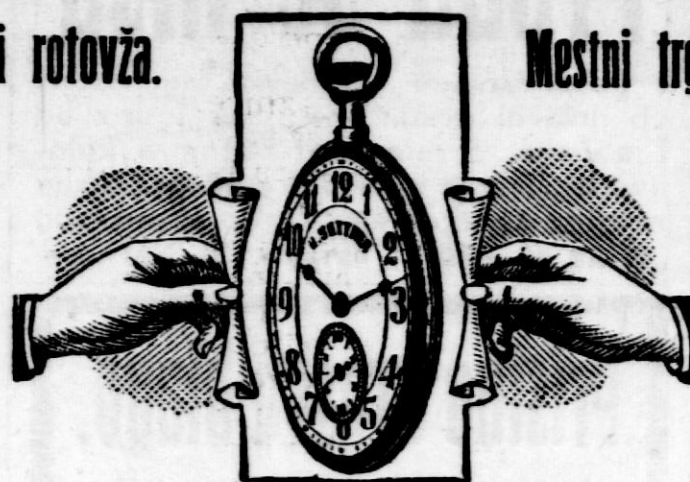
Jan Konrad, Most šte. 1163 (Češko).
Brez riska! Zamena dovoljena ali denar nazaj.
Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko
izbiro draguljev,
zlatnine, srebrnine
in vseh v stroko spadajočih predmetov.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Cene brez konkurence. P. n. odjemalcem se priporoča za vsa zadevna
:: naročila. ::

Bilze Ljubljane v prijaznem kraju
odda se starosloveča

: gostilna :

z ledenico 1505

na račun, po dogovoru tudi v najem.

— Ponudbe naj se pošljejo pod šifro „P. M.“ na uprav. »Slov. Naroda.«

Sanatorij „Mirni dom“.

Zdravilišče za živčne in notranje bolezni, rekonvalescente. Individualno zdravljenje. Zmerne cene. Celo leto odprto. Ceniki.

Dr. Fran Ceh

pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

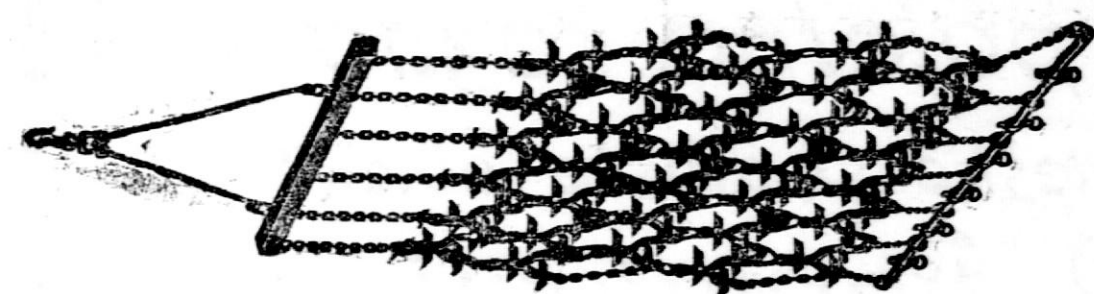
PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 20
M. GELEHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

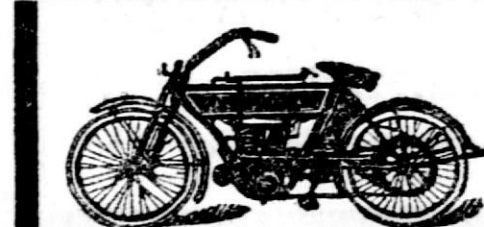
Fr. Stupica, Ljubljana.

Zahtevajte samo najnovejšo, patentovano
samosnazičilni zvezdnimi členki, ki se dobivajo le pri edinem zastopniku za Kranjsko.

travniške brane.

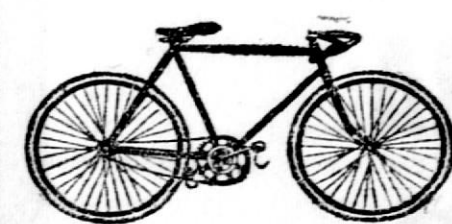
nice, slamoreznice, gepeljne, brzoparilnice, sejalne stroje in vse za poljedelstvo potrebne stroje nerazrušljive konstrukcije po znano nizkih cenah. — Velika zaloga zajamčenega
:: portland in roman cementa, travert, železnih šin, betona železa, železa za vezi in razne železnine in orodja. ::
Ceniki in ponudbe na zahtevo na razpolago.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznana najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

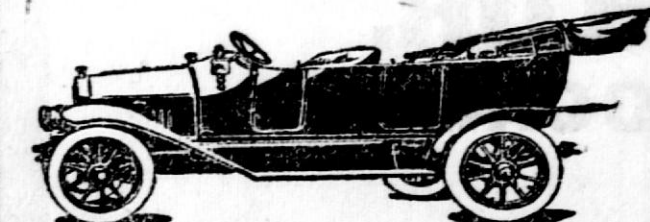
Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za
vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.
Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa
Popravila pnevmatikov potom
vulkaniziranja. Bencin in olje za
vse vporabe. Izposojevalnica ko-
les. Šola za vožnje z vsemi vo-
zili. Interesentom smo s strokov-
nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejemajo ali pa na-
stavijo s stalno plačo za prodajanje do-
voljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod
„Merkur“, Brno, Neugasse 20. 971

Natančno

pazite na to

tvorniško znamko

kavni
mlinček

pri
nakupu
prave

: Franckove :

preskušene
kavne
primesi!

1279

Dobi se v vseh
špecerijskih trgovinah.

Medosežne in od
poznateljstva odlikovane so

kavine mešanice

Karla Planinška

prva ljubljanska velepražarna za kavo.

Dobivajo se v pražarni na vogalu Dunajske ceste — Sodne
ulice in v moji trgovini s specerijskim blagom Dunajska c. 6.

Močni saton

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klotbuke te najfinejše izvršbe.

Satni klotbuki vedno v zalogi.

Štešernova ulica. — Jatača mestne hranilnice.

Priporoča se domača najnovejša
konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta šte. 26 (poleg plinarne)

Izdeluje:

Resljeva cesta šte. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzete zgradb,
:: tehnična mnenja. ::

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
:: moderne apnenice. ::

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.

